

TISZA-MENTI LEADER KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA „DRAFT”

2014-2020

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	3
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	6
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	8
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	11
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.....	20
4.1 Helyzetfeltárás	20
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	27
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	29
4.4 SWOT	32
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	34
5. Horizontális célok.....	36
5.1 Esélyegyenlőség	36
5.2 Környezeti fenntarthatóság	37
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása	38
7. A stratégia beavatkozási logikája	39
7.1 A stratégia jövőképe.....	39
7.2 A stratégia célhierarchiája.....	39
8. Cselekvési terv.....	41
8.1 Az intézkedések leírása	41
8.2 Együttműködések.....	53
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	54
8.4. Kommunikációs terv.....	61
8.5. Monitoring és értékelési terv	65
9. Indikatív pénzügyi terv.....	66
Kiegészítő információk.....	67
Mellékletek.....	67

Vezetői összefoglaló

Legfontosabb szükségletek és/vagy lehetőségek

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiájának akcióterülete a Karcagi járás, a Tiszafüredi járás és a Kunhegyesi járás területeit, kiegészítve Fegyvernek Város, Örményes Község és Kuncsorba Község területeivel, foglalja magában.

Az egyesület eddigi működése során is kiemelt figyelmet fordított a helyi szükségletek kielégítésére. Az általunk tartott fórumok és projektgyűjtő adatlapok is ezen igények felmérésére irányultak. A visszajelzések alapján tapasztalható, hogy a térség ezen a téren igencsak aktív.

A térségben fellelhető agrárpotenciál következtében több térségi vállalkozás, önkormányzat, szociális szövetkezet és magánszemély folytat mezőgazdasági termelő és feldolgozó tevékenységet. Fontos azonban a termékek feldolgozási fokának és minőségének a javítása, piacra jutásának elősegítése, ezáltal a bevételek növelése, foglalkoztatottsági helyzet javítása.

Elérendő célok

A Stratégia megalkotásakor és az intézkedések kidolgozása során prioritást kell élveznie a munkahelyteremtésnek, foglalkoztatásnak és jövedelemszerzési lehetőségek biztosításának. A térségben szintén kiemelten fontos a helyi termékek előállításának ösztönzése. Társadalmi szempontból nem hagyhattuk figyelmen kívül a civil szervezetek hozzáadott értékeit a helyi közösségek számára, amely nélkülözhetetlen a társadalmi egység és a helyi identitás fenntartásában, formálásában. A turisztikai potenciál növeléséhez elengedhetetlen a szolgáltatások bővítése és azok minőségének javítása. Az együttműködésre való hajlandóság nem csupán a civil és közszféra között, hanem a termelői tevékenységet folytatók között is fontos. A stratégia megalkotásakor a térségi szereplők gazdasági fenntarthatóságát kívánjuk elősegíteni. A helyi önkormányzatok szerepe mára az önkormányzati feladatellátásokat meghaladja, aktívan részt vesznek a helyi gazdaságélénkítésben, amelyhez a stratégia is segítséget nyújt.

Jövőkép

Az Egyesület által kidolgozott stratégia által növeljük a lakosság életminőségét, a térség népességmegtartó erejét valamint gazdasági versenyképességét, turisztikai vonzerejét a helyi termékek előállítása és népszerűsítése által. Mindemellett megjelenik a foglalkoztatottság növelése.

Átfogó cél(ok)	
	Helyi gazdaság fejlesztése, helyi termékek megerősítése, foglalkoztatottság segítése
	A térségi identitás erősítése turisztikai attrakciók nyomán. Kisebbségi, természeti, kulturális, gazdasági, társadalmi, hagyományok bemutatása, megtartása

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Helyi termék előállításán és piacra jutásán alapuló versenyképes gazdaság létrehozása	Piacképes helyi termék (db): Új munkahelyek létrejötte (db):	10 3
2.	Turisztikai attrakciók, szolgáltatások fejlesztése és bővítése, azok népszerűsítését elősegítő marketingtevékenységek	Új szolgáltatások létrejötte (db) Új munkahelyek létrejötte (db): Kiadványok (db):	5 2 5
3.	Közösségfejlesztő programok, rendezvények színvonalának növelése, a helyi identitás erősítésével	Események száma (db):	20
4.	Mikrovállalkozások fejlesztése	Új munkahely létrejötte (db): Új szolgáltatás létrejötte (db):	2 5
5.	Civil szféra erősítése	Önkéntes tevékenység (db): Bevont önkéntesek (db):	10 100

Támogatandó területek, tervezett intézkedések

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Helyi értékeket képviselő programok támogatása	X	X	X			
2.	Civil szervezetek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés			X		X	
3.	Helyi mikrovállalkozások tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés				X		
4.	Szociális szövetkezetek és Önkormányzatok helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése	X					
5.	Helyi termék előállításának elősegítése	X			X		
6.	Turizmusfejlesztés és népszerűsítés		X		X		

Munkaszervezet bemutatása

A munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, amely az Egyesület tevékenységét segíti.

A munkaszervezetet jelenleg 1 fő munkaszervezet vezetőből és 1 fő munkaszervezeti munkatársból áll. Szakmai tapasztalatokat tekintve a munkaszervezet vezető, Vass Renáta 2008-óta vesz részt aktívan az Egyesületben, operatív tagja volt a 2007-2013-as LEADER Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megalkotásában, valamint annak felülvizsgálatában. Azt megelőzően a Törökszentmiklós Térsége Többcélú Kistérségi Társulásnál dolgozott.

Képzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, településüzemeltető és környezetgazdálkodási szakirányú, okleveles közgazdász regionális és környezeti gazdaságtan szakirányon (Msc), valamint felsőfokú szakképzést szerzett az alábbi területeken: turisztikai menedzser, EU pályázati és projektmenedzser, marketing és kommunikációs menedzser, pályázati bíráló és monitoring szakértő valamint esélyegyenlőségi menedzser. A munkaszervezeti munkatárs, Csótóné Tóth Ibolya végzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, szakmai tapasztalatait az Egyesületben 2009-óta betöltött munkaköréből adódóan szerezte.

A fent leírtak alapján mindkét munkatárs elegendő tapasztalattal és végzettséggel rendelkezik a vidékfejlesztés területén. Szakmai önéletrajzuk a Stratégia mellékletét képezi.

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület a Helyi Fejlesztési Stratégia megalkotásánál törekedett az EU2020 stratégia, VP és PM célkitűzéseinek megfelelni. A Stratégia alapvetően a térség adottságaira, lehetőségeire és helyi igényeire alapozott. Intézkedéseit tekintve alapvető cél a foglalkoztatás megtartás/bővítés, esetlegesen új munkahelyek megteremtése, valamint helyi közösségek támogatása, helyi termékek előállításának támogatása, minőségének javítása, fiatalok megtartásának előmozdítása.

6

A VP céljai közt szerepel az

- „életképes élelmiszer előállítás és a vidéki területek kiegyensúlyozott fejlődése”, amely célok eléréséhez a Tisza-menti LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiája hozzájárul.

A VP LEADER intézkedésének céljai:

1. a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások),
2. a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása,
3. a vidéki térség, mint vállalkozási tér lakóhely és turisztikai vonzóképességének erősítése,
4. a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

A HFS-ek javasolt fejlesztési területei:

1. A helyi gazdaság megerősítése
2. A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítése
3. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kialakítása

A Stratégiánk a KSK rendelet 11 tematikus célkitűzése közül, a

- 8. célkitűzés „a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása”, valamint a
- 9. célkitűzés „társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem” elemeivel azonosul, kapcsolódva az EU2020 Stratégiához.

A 2014-20-as Partnerségi Megállapodás céljaival való azonosulás:

- 2. Foglalkoztatás növelése
- 4. Társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése
- 5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása.

A stratégia célja a helyi identitás fejlesztésén alapuló társadalmi felzárkózás elősegítésén és térségi népességcsökkenés lassításán túl a kisléptékű gazdasági növekedés támogatása, kiemelten a piacképes helyi termékek előállítására és piacra juttatására terén.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

Az Akciócsoport Stratégia kidolgozásának megalapozása az adatgyűjtés, amely több csatornán keresztül működött. Egyrészt adatbázisok, területi statisztikák (TeiR, KSH) segítségével, másrészt a települések Önkormányzatainak bevonásával. Az Önkormányzatok közreműködése során települési adatbekérő lapot alkalmazott a munkacsoport.

A települési adatbekérő lap az alábbi témákra tagolódott:

- Általános települési jellemzők
- Foglalkoztatottság
- Demográfia
- Közlekedés
- Adminisztratív és kereskedelmi szolgáltatások
- Ipari parkok
- Pénzügyi szolgáltatások
- Közmű ellátottság
- Oktatás
- Kultúra
- Telekommunikáció
- Szociális ellátás
- Egészségügyi ellátás
- Szabadidős tevékenységekre és sportszolgáltatásra alkalmas infrastruktúra
- Egyéb infrastruktúra
- Gazdaságfejlesztési szervezetek
- Természeti adottságok
- NATURA 2000 területek
- Közbiztonsági szolgáltatás
- Település legfontosabb problémája és lehetősége
- Helyi terméket előállítók adatai
- Helyi civil szervezetek felsorolása
- Turizmus

Az adatgyűjtést követően projektgyűjtő adatlapok kerültek terjesztésre. A projektgyűjtő adatlap tartalmazta a projekt megnevezését, rövid leírását, megvalósítás helyét, jelenlegi helyzet bemutatását, célokat, tervezett tevékenységeket, fejlesztéseket, igényelt támogatási összeget. Minden település önkormányzata e-mail formájában kapta meg az adatlapot, továbbítva a helyi

gazdasági és civil szférának. Továbbá kiküldésre került a LEADER HACS adatbázisában szereplő egyéb szereplőknek. Az Egyesület weboldalán (www.tiszamentikozosseg.hu) és közösségi médián keresztül is biztosítottuk az adatlap hozzáférhetőségét. Összesen több, mint 170 projektötlet érkezett elektronikusan, személyesen vagy postai úton.

A tervezési időszak megindulásáról és folyamatáról rendszeresen tájékoztattuk az egyesület tagjain felül a térség lakosságát a honlapunkon, facebook oldalunkon, hírlevelen keresztül. Ezen felül személyes találkozások és telefonos megkeresések is történtek.

A tervezői csoport (továbbiakban: TCS) 2015. októberében alakult meg 5 fővel, melyből két fő elnökségi tag, 3 fő pedig a munkaszervezet tagja. A munkaszervezet tagjai már az előző HVS elkészítésében, felülvizsgálataiban és végrehajtásában is aktívan részt vettek. A stratégia elkészítésében mind a három szféra érvényesíteni tudta szükségleteit, mind a személyes egyeztetések, mind a beérkezett projektötletek tükrözik a térség elképzeléseit, igényeket, melyek a stratégia alapjául szolgáltak, és hozzájárultak az intézkedések összeállításához. A jelenlegi HFS elkészítésénél alapul vettük a korábbi HVS-t, hiszen az abban foglalt célterületek sikeresnek minősültek.

Az adatok gyűjtése és feldolgozása 2015. november végéig tartott. Ezt követően elkezdődött a HFS „draft” változat elkészítése.

TCS ülés - 2016. január 27. Kuncsorba

Az ülésen a HFS „draft” aktuális vázlatának áttekintése történt az adatfeldolgozást követően. A részfeladatok tárgyalásra kerültek. Áttekintésre kerültek a települési adatbekérő lapok, valamint a projektötletgyűjtő adatlapok.

TCS ülés - 2016. március 16, Fegyvernek:

Az egyeztetésen a munkacsoport által kidolgozott „draft” aktuális változata került bemutatásra. A résztvevők véleményezése megtörtént, a stratégia intézkedéseinek megalapozása megtörtént. A főbb irányvonalak a SWOT alapján körvonalazódtak.

TCS ülés - 2016. április 06. Fegyvernek:

A tervezői csoport a kidolgozott részleteket tekintette át, az intézkedések kidolgozásra kerültek. Az alpontok pontosítása, kiegészítése megtörtént. Javaslat született a közgyűlés elé való terjesztésről.

A stratégia az aktuális adatokra és információkra épült az elemzések és a helyzetfeltárás területén egyaránt. Figyelembe vettük a 2014-2020-as vidékfejlesztési támogatási és LEADER célokat. Az előző időszakhoz képest jelentősen lecsökkenő támogatási összeghez mérten újragondoltuk a jövőképeinket, az átfogó és az speciális céljainkat. A korábbi HVS jóval több célterületet tartalmazott nagyobb támogatási összeggel, melyeket a

rendelkezésre álló szűkösebb keret miatt újra kellett gondolnunk, így arra a következtetésre jutottunk, hogy 6 intézkedést tervezünk jelen programozási időszakban és alacsonyabb támogatási összeget, hogy minél szélesebb kört tudjunk segíteni.

Célként fogalmazzuk meg a civil társadalom, a kultúra, a hagyományörzés területén tevékenykedő szervezetek erősítését, tevékenységük támogatását. Ezen szervezeteket eszközbeszerzés és rendezvények szervezésének tekintetében erősítenénk, ahol hangsúlyt kapnak az együttműködések a többi szféra képviselőivel is, a közös projektek megvalósítása.

A stratégia másik ága a társadalmi jólét fejlesztése mellett a gazdaságfejlesztés, melyet elsősorban a mikrovállalkozásokra és a helyi termék előállítására, fejlesztésére alapozunk.

Ezen a területen új elemként jelenik meg a szociális szövetkezetek támogatása, mivel a beérkezett projektjavaslatok és a polgármesterekkel folytatott személyes egyeztetések alkalmával több igény is mutatkozott ezen szervezetek fejlesztésére.

Ezen csoportba sorolható a turizmus fejlesztésére irányuló fejlesztések is, ami a térséget tekintve nélkülözhetetlen intézkedésnek bizonyult. Erre a területre irányuló beérkezett projektötletek nagy része szálláshely kialakítására irányult, azonban a 2014-2020-as programozási időszakban ezen tevékenység támogatására nincs lehetőség. Viszont mindenképp szeretnénk volna fejlesztésüket támogatni, így külön intézkedést hoztunk létre a már meglévő turisztikai attrakcióval rendelkezők szolgáltatás bővítésére, fejlesztésére.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők;

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesületet 21 település alkotja, melyek Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Tisza bal partján fekszenek. 6 település városi ranggal rendelkezik, 15 település község ill. nagyközségi rangú. A járások szintjén vizsgálva a tiszafüredi és kunhegyesi járás összes települése, a karcagi járásból 4 település, a törökszentmiklósi járásból 3 település alkotja a tervezési területet.

Földrajzi szempontból síkság, a terület a Tisza egykori hullámtere volt, melynek nyomai máig meghatározóak pl. holtágak. A Tisza szabályozását követően a vízhiányos alföldi tájon duzzasztóművekkel hozták létre a mai Tisza-tót, amely egy síkvidéki víztároló. A mezőgazdaságnak szükséges öntözővíz biztosításán túl egyre inkább előtérbe került a turisztikai célú hasznosítása is, mely meghatározóvá vált a környező települések életében.

A jó minőségű termőföldek miatt a mezőgazdaság jelenti a legtöbbször számára a megélhetést.

Táji besorolás szempontjából mind a 21 település az Alföld nagytájhoz tartozik, azon belül a Közép-Tisza vidék középtájhoz és a nagykunági kistájcsoporthoz tartozik. Tiszafüred-Kunhegyesi sík: Tiszafüred-Kunmadaras, Tiszaszentimre-Abádszalók-Kunhegyes. A Szolnoki-túri síkhoz pedig Fegyvernek, Karcag, Kenderes, Kuncsorba és Örményes. A Nagykunági Természetvédelmi Tájegységhez 14 település tartozik.

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület működési területe Jász-Nagykun-Szolnok Megyében helyezkedik el. Az Akciócsoporthoz tartozó 21 település összesen 4 járást érint, ebből 19 település jogosult teljes területtel, 2 település csak külterülettel.

Tiszafüred járás: Tiszafüred (külterület), Tizzaszőlős, Tiszaigar, Tiszaörs, Nagyiván, Tiszaderzs, Tiszaszentimre.

Karcag járás: Berekfürdő, Karcag (külterület), Kenderes, Kunmadaras.

Kunhegyes járás: Abádszalók, Kunhegyes, Tiszabó, Tiszabura, Tiszagyenda, Tiszaroff, Tomajmonostora.

Törökszentmiklós járás: Fegyvernek, Örményes, Kuncsorba.

A támogatásra jutó lakónépesség: 48.249 fő.

A Helyi Akciócsoport területe: 1672,57 km².

A települések a Tisza bal partján fekszenek. Földrajzi szempontból síkság, a terület a Tisza egykori hullámtere volt, melynek nyomai máig meghatározóak, pl. holtágak.

A Tisza szabályozását követően a vízhiányos alföldi tájon duzzasztóművekkel hozták létre a Tisza tó-t, amely egy síkvidéki víztározó. A mezőgazdaságnak szükséges öntözővíz biztosításán túl egyre inkább előtérbe kerül a turisztikai célú hasznosítás is, mely meghatározóvá vált a környező települések életében.

A jó minőségű termőföldek miatt a mezőgazdaság jelenti legtöbbször számára a megélhetést.

2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek:

Az Akciócsoport korábban már több, LEADER Térségek közötti együttműködés keretében valósított meg közös projekteket a települések vonatkozásában.

A térségek közötti projektek leginkább a turisztikával kapcsolatosan valósultak meg, szálláshelyek kialakítása, vagy már meglévő szolgáltatás fejlesztését célozta meg. A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület projektkoordinátori és projektmenedzsmenti feladatokat látott el az együttműködések kapcsán.

Egyesületünk az alábbi LEADER Térségek közötti együttműködésekben vett részt:

Pálinkafőzde kialakítása Szajolban

Az együttműködéssel megvalósítható egyértelmű projekt cél a közös felelősségen alapuló települési összefogásra épített helyi termék-előállítás reprezentatív bemutatása, kereskedelmi piacképzés, az önfenntartó képesség növelése, a résztvevők saját termék-előállítási lehetőségeinek biztosítása, a helyben előállítható alapanyagok feldolgozhatóságának létrehozása, a termékek részleges vagy teljes feldolgozásával azok értéknövelése valamint a szereplők aktivitásával a környezet ösztönzése, a vállalkozói kedv előmozdítása, a piac szélesítése. Átfogó célként meghatározható az üzem létrehozásával a piacteremtésre épülő szemléletformálás alakítása.

Együttműködő partnerek: Royalton Consulting Projektiroda Kft., Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: kuncsorbai értékesítés feltételeinek biztosítása, és a termék népszerűsítése.

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 400.000 Ft

Közép-Tiszavidék ízei - folklór és kulináris fesztiválsorozat

A projekt célja egy térségi folklór és kulináris fesztiválsorozat kialakítása volt, amely színvonalas rendezvények megtartására, valamint a szabadidő eltöltésére és kikapcsolódásra is alkalmas. A térség kulináris ízeinek, valamint a projektben résztvevő települések folklór egyesületeinek bemutatásán túl a LEADER szemlélettel harmonizálva az egységes arculat, továbbá kialakítása.

13

Együttműködő partnerek: Fegyvernek Önkormányzat, Tomajmonostora Község Önkormányzata, Tizzaszentimrért Egyesület, Tisza-tó Strand Nonprofit Kft., Tizzaszőlős Község Önkormányzata, Tiszaigar Község Önkormányzata, Derzsi Szabadidős Egyesület, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 4.7999.999 Ft

Szálláshelyek együttműködése a turizmus fejlesztése érdekében

Az együttműködés célja a turisztikai attrakciók fejlesztése, minőségi szolgáltatás nyújtás kialakítása, a turisztikai együttműködés erősítése, tealiget kialakítása. Szálláshelyek kialakítása.

Együttműködő partnerek: LAD-ÉP Kft, Fegyverneki Területfejlesztő Központ és Mérnökiroda Kft, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 3.022.600 Ft

Lovak a borutakon!

A fejlesztés következtében Egerbakta, Tóvölgy utca 16. szám alatt egy 45 m² -es szálláshelyet alakítottunk ki, mely épületben megújuló energiahasznosító berendezéseket telepítettek. Továbbá kialakításra került egy lovas túraútvonal, mely tevékenység magában foglalta az útvonal tervezését, kijelölését, tereprendezését és kialakítását. A lovastúra-útvonal kiépítésének elsődleges szempontja a térség láthatóvá tétele a lovas turizmus szereplői számára, szálláshelyek és turisztikai központok összekapcsolása. A beruházási fejlesztés mellett fontos szerepet kapott a képzés is, mind a lovaglás tekintetében, mind pedig a megújuló energia terén.

Együttműködő partnerek: Egri Borvidékért Alapítvány, Megújuló Zöld Föld Regionális és Energiahatékonysági Alapítvány, „Dél-Alföld-EU” Többcélú Közhasznú Egyesület, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 2.500.000 Ft

Kerékpár turizmus a Tisza mentén!

A tervezett projekt során a Kupír Kft egy aktív turizmusra épülő túraközpontot alakított ki .

Melynek alapját az Abádszalók, Tömörkény utca 2/1 sz. lévő ingatlan képezte, amely korábban fogadóként működött, de a mai kor előírásainak megfelelő átalakítása, felújítása szükségszerűvé vált. A projekt keretein belül sor került az ingatlan felújítására, túraeszköz beszerzésre és marketing tevékenységre.

Együttműködő partnerek: Kupír Kft., Megújuló Zöld Föld Regionális és Energiahatékonysági Alapítvány, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 1.997.000 Ft

Aktív Pihenő a Papa Háznál

A tervezett projekt során a Megújuló Zöld Föld Alapítvány egy jelentős turisztikai aktivitásra épülő pihenőhelyet és túraállomást alakított ki. Ennek alapját az Tiszapüspöki Fő út 21. sz. lévő ingatlan képezte. A ház állapotának romlása, az épület jelentős felújítását tette szükségessé. A projekt keretein belül sor került az ingatlan felújítására, fűtés és energia ellátásának korszerűsítésére, eszközbeszerzésre.

Együttműködő partnerek: Kupír Kft., Megújuló Zöld Föld Regionális és Energiahatékonysági Alapítvány, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 1.650.000 Ft

Vizek Mentén

A projekt négy turisztikai látogatóközpont kialakítását és fejlesztését foglalja magában a, az infrastruktúra fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektet a

tartalomfejlesztésre is. A projekt keretein belül, négy vendégház kialakítására kerülne sor, egyenként 60 négyzetméteres alapterülettel.

Együttműködő partnerek: Archilak Kft., Lisznyai Kft., Rozmis Gábor, Fegyverneki Területfejlesztő Központ és Mérnökiroda kft., Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

15

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 2.049.999 Ft

Hal-Lak a Farkasdombon

A projekt során a Berekfürdőben horgászto és hozzákapsolódó létesítmények jött létre. A fejlesztés alapját a Berekfürdő 121. hrsz-en található ingatlan képezte.

A projekt keretein belül egy 50 négyzetméteres halastó kialakítása mellett, 5 db 8 m²-es stég, öt darab 6 négyzetméteres faház jött létre. Továbbá a halastó mellett álló ingatlan is felújításra került. A fejlesztés másik része a képzés volt.

Együttműködő partnerek: Riverside Invest 2015 Nonprofit Kft., „Dél-Alföld-EU” többcélú Közhasznú Egyesület Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: projektkoordinálás mellett a marketing tevékenység ellátása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 2.390.881 Ft

Helyi termékekre, helyi szolgáltatásokra alapozott jó gyakorlatok feltérképezése és hálózatba szervezése Jász-Nagykun-Szolnok megyében

Célunk, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei LEADER Helyi Akciócsoportok bevonásával a helyi erőforrásokon, szükségelteken alapuló termékek, szolgáltatások feltérképezése. További cél a legjobb gyakorlatok kiválasztása, bemutatása, terjesztése direkt módon helyi, járási és megyei szinten, valamint szélesebb körben honlapon és kiadványban. A jó gyakorlatok terjesztésének fókuszában a gyermek- és fiatal korosztály áll, emellett horizontális szempontként megjelenik a nők szerepvállalásának hangsúlya és erősítése is.

Együttműködő partnerek: Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete, Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület, Gál Ferenc Főiskola, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: workshopok, konferenciák tartása

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 1.155.000 Ft

Feldolgozó és oktató központ kialakítása

Helyi termék feldolgozásának erősítése, kapcsolódó oktatás szervezése

Együttműködő partnerek: „Dél-Alföld-EU” többcélú Közhasznú Egyesület, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: beruházás megvalósítása, projektmenedzsment

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 44.845.807 Ft

LEADER nemzetközi együttműködés keretében az alábbi projektet valósította meg az egyesületünk:

Hagyományos lakodalom, helyi termékbolt kialakítása

A projekt résztvevőinek együttműködésével, hagyományos magyar lakodalom bemutatása, mely ismerteti a francia vendégekkel a hazai nász szokásait. Továbbá kialakítottunk 8 db helyi termék elárusítóhelyet és egy darab helyi termék boltot. Célunk volt a kultúra és a helyi termékek megismertetése.

Együttműködő partnerek: Groupe d'action locale Corrèze-Ventadour, Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület, Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület

Feladatunk: beruházás megvalósítása, rendezvény megszervezése, projektmenedzsment

Egyesületünk által elnyert támogatási összeg: 44.678.500 Ft

Az együttműködési projektek keretein belül Egyesületünk által nyert támogatási összeg: 109.489.886 Ft volt. (ezen összeg nem tartalmazza az együttműködő partnerek által nyert támogatásokat)

3. Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása a stratégia céljainak megvalósításához

Erőforrások szempontjából szükséges vizsgálnunk a humán-, az infrastruktúrális-, a természeti és kulturális, valamint a pénzügyi erőforrásokat. Ezen erőforrások összessége biztosítja a stratégia céljainak az elérését, hiszen ezekre tudunk építkezni. Amennyiben valamelyik is hiányzik, vagy nem megfelelően áll a rendelkezésünkre, akkor nem az elvárt eredményt kapjuk.

Humán erőforrás:

A magas fokú elvándorlás végett a térség komoly hátrányba van az emberi erőforrások tekintetében, azonban minden településen megtalálható az az önkormányzati, civil és vállalkozói réteg, akikre lehet építeni. Az esetlegesen hiányzó területeket pedig egyéb módszerekkel, eszközökkel tudjuk pótolni, lehet a térségen kívül, de a megyén belül maradva.

A szervezeti humán erőforrást vizsgálva elmondható, hogy az alkalmas a HFS céljainak az elérésére, hiszen a munkaszervezet tagjai ezen a területen tevékenykednek már évek óta és nemcsak elméleti, hanem gyakorlati oldalról is ismerik a vidékfejlesztést, az alulról jövő építkezést. Kellő tudással és tapasztalattal rendelkeznek, mindemellett megvan a szükséges szakképzettségük:

A munkaszervezet vezető, Vass Renáta 2008-óta vesz részt aktívan az Egyesületben, operatív tagja volt a 2007-2013-as LEADER Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megalkotásában, valamint annak felülvizsgálatában.

Azt megelőzően a Törökszentmiklós Térsége Többcélú Kistérségi Társulásnál dolgozott programmenedzserként. Képzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, településüzemeltető és környezetgazdálkodási szakirány, okleveles közgazdász regionális és környezeti gazdaságtan szakirányon (Msc), valamint felsőfokú szakképzést szerzett az alábbi területeken: turisztikai menedzser, EU pályázati és projektmenedzser, marketing és kommunikációs menedzser, pályázati bíráló és monitoring szakértő valamint esélyegyenlőségi menedzser.

A munkaszervezeti munkatárs, Csótóné Tóth Ibolya végzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, szakmai tapasztalatait az Egyesületben 2009-óta betöltött munkaköréből adódóan szerezte.

Infrastrukturális erőforrások

Az Egyesület jelenlegi székhelye Kuncsorba, Dózsa György út 49. szám alatt található. Az épület 90%-ban az egyesület tulajdona, 10%-ban pedig a Kuncsorbai Önkormányzaté. 2008-ban szervezetünk pályázatot nyújtott be ezen ingatlanra Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítására. Az épület 170 m²-es, ahol helyet kapott egy iroda a munkaszervezet számára, egy tárgyaló, egy közösségi nagyterem, egy teakonyha, egy iroda további tanácsadói szervezetek részére, egy internetes terem és kapcsolódó kiszolgáló helyiségek. Az épület teljes egészében felszerelésre került bútorokkal és info-kommunikációs eszközökkel. Az épületben riasztó és tűzvédelmi rendszer üzemel.

2013-ban az egyesület pályázatot nyújtott be a LEADER Térségek közötti együttműködés jogcím keretében egy oktatóközpont kialakítására. Jelen központot Fegyvernek, Szent Erzsébet út 169. szám alatt alakította ki, mely jelenleg telephelye a szervezetnek, folyamatban van a székhely változtatása. Az épület 170 m²-es, melyben helyett kapott két irodahelyiség, egy nagy oktatóterem, mely alkalmas fórumok, közgyűlés tartására, egy kisebb terem, ahol elnökségi üléseket és tárgyalásokat tudunk tartani. Az épület

infrastruktúrája alkalmas a feladatok ellátására, technikai eszközei modernnek. Az épületben riasztórendszer és vezetékes telefonkapcsolat üzemel. Gépállomány: 5 db asztali számítógép, 3 db laptop, projektor, nyomtató, másoló, fax

Az épület 50%-ban az egyesület tulajdona, 50%-a pedig a Fegyvernek Város Önkormányzatáé. (bejegyzés folyamatban)

Mindkét épületben szélessávú internet biztosítva van. Bútor- és informatikai állományunk állapota megfelelő a munkák hatékony elvégzéséhez. Ezek értelmében a HACS rendelkezésre álló infrastruktúráját tekintve teljesen alkalmas a HFS végrehajtására, szükséges kommunikációs eszközök és hálózati rendszerek rendelkezésre állnak.

Természeti és kulturális erőforrások

A stratégia felállításakor igen fontos erőforrás, hiszen ezekre lehet alapozni a fejlesztések egy részét. A térségben mind a természeti, mind pedig a kulturális erőforrások rendelkezésre állnak, melyek a HFS egyéb részeiben kifejtésre kerültek. Ezáltal ebből a tekintetből fenn áll a HFS megvalósíthatósága.

Pénzügyi erőforrások

A célok eléréséhez az egyik legfontosabb erőforrás. Ezen erőforrást két oldalról szükséges vizsgálni. Egyrészt a térség tőkeerőssége, mivel a pályázatok megvalósításához előfinanszírozás, egyes esetekben önerő rendelkezésre állása szükséges. E tekintetben vizsgálandó az ügyfelek éves bevallását, pénzügyi beszámolóit vizsgálni, továbbá a Helyi Bíráló Bizottságot úgy összeállítani, hogy minél szélesebb kört ismerjenek a térségben.

Másik oldalról az egyesület működésének biztosítása. A Vidékfejlesztési Programban került meghatározásra a LEADER egyesületek működési és fejlesztési forrása. Ennek értelmében szervezetünk indikatív forráskerete 643.000.000 Ft, melyből a működési forrás 96.450.000 Ft, fejlesztésre pedig 546.550.000 Ft. AZ itt meghatározott működési forrással egyesületünk 2020-ig képes fenntartani a munkaszervezetet és az irodát is. A fejlesztési forrás igencsak kevésnek mutatkozik, így nem tervezünk nagyobb léptékű beruházásokat.

4. Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

Az Egyesület számára mindig is fontos volt a személyes kapcsolattartás, az ügyfelek segítése, az esélyegyenlőség érvényesülése. Eddigi működésünkre ezen elvek voltak a jellemzőek, melyeket a 2014-2020-as időszakban sem szeretnénk megváltoztatni, leginkább csak fejleszteni.

Ügyfelfogadási időnk megegyezik a nyitvatartási időnkkel, amely időben akárki előtt nyitva az egyesület ajtaja, de természetesen szükség esetén nyitvatartási időn kívül is állunk az ügyfelek rendelkezésére.

Nemcsak személyese, hanem telefonon és elektronikus formában is elérhetőek vagyunk, rövid időn belül teljeskörű információval szolgálunk az érdeklődők számára.

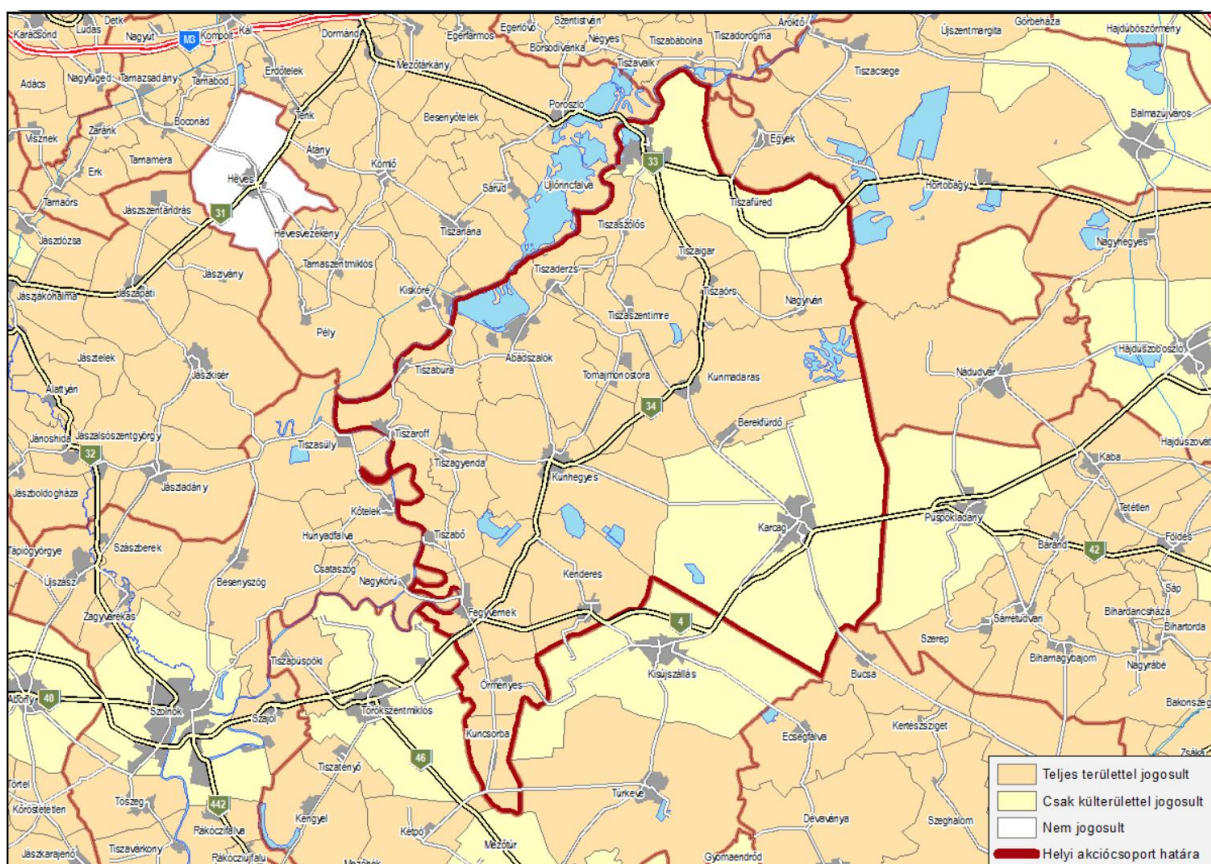
A HFS-t tekintve a beérkezett projektötleteket csoportosítottuk és szinte mindegyiket beemeltük a stratégiába, természetesen a LEADER elvek érvényesülése mellett. A tervezés ideje alatt is próbáltunk minél szélesebb körű részvételt biztosítani, rendezvényeken magunk teremtettünk helyzetet a személyes konzultációkra.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

Térszerkezeti adottság:

Az Észak-Alföldi Régióban, azon belül is Jász-Nagykun-Szolnok Megye 4 járását érinti a HACS területi lefedettsége. A 4-es és 34-es számú főútvonalak közelében elhelyezkedő városok (Abádszalók, Kunhegyes, Fegyvernek, Kenderes, Karcag és Tiszafüred) és környékén elhelyezkedő települések alkotják.

1. ábra: Tisza-menti LEADER Helyi Akciócsoport területe (Forrás: TeIR)

Környezeti adottságok:

A 21 településből 19 település (kivételesen Kunctorba, Örményes, Kenderes) tartozik a Tisza-tavi turisztikai régió Jász-Nagykun-Szolnok Megyei részéhez.

Természeti erőforrásokat tekintve a térség kiemelt turisztikai értéke a Tisza-tó és a Tisza folyó, valamint annak holtágai.

A Tisza-tó Magyarország második legnagyobb tava, 127 km²-nyi területével más tóval nem hasonlítható össze: változatos felszíne mozaikos tájával egy igazi vadvízország az Alföld közepén. Számtalan sziget, régi idők holtágai, dinamikusan fejlődő ártéri erdők, érintetlen mocsarak teszik változatosá. Hínármezők, határtalan nyíltvizek, szűk öblítő csatornák, sekély öblözetek és a folyó különleges ötvözete, mely elvarázsolja az idelátogató kirándulót, fotóst, természetjárót, vagy horgászt. A Hortobágyi Nemzeti Park negyedik bemutató területe.

A változatos életterek kedveznek a halaknak, így alakulhatott ki az, hogy a Tisza-tó négy évszakos horgászvíz, melynek Európában kimagasló kikötői infrastruktúrája teremtette meg az ökoturizmus alapjait is a Tisza-tónál. Az eladott horgászjegyek számából becsülve, évente mintegy százezer horgásznapot töltenek el a Tisza-tónál.

A gazdag halfauna kedvez a madárvilágnak. A Tisza-tó északi öblözetei, a "Tiszatavi Madárrezervátummal" a Hortobágyi Nemzeti Park fokozottan védett bemutató területeihez tartozik, melyet időben és térben korlátozásokkal látogathatunk.

A tó középső területe a klasszikus ökoturizmus és horgászturizmus színhelye. Európa legnagyobb tündérrózsa és tündérfátyol mezői, a tavaszi és őszi vonuló madarak ezrei, különlegességek a madárvilágból, felfedezésre váró lagunák, pallóutas tanösvények, kalandpark, ártéri sétaút vár a túrázókra! Áprilistól késő őszig, a Tisza-tó nyári vízszintjénél a 15 kikötő bármelyikéből csónakokkal indulhatunk útnak a Tisza-tó vadregényes vízi világának megismerésére.

További környezeti adottság a kunhalmok és a termálvizes helyek.

Helyi jelentőségű védett területek 12 településen vannak, míg országos jelentőségű területek 11 településen.

Kulturális erőforrások:

Nagykun települések: Karcag, Kunhegyes, Kunmadaras, Kuncsorba. Ezeken a településeken élnek a Kun hagyományok. A települések többségén elkezdődött a helyi értéktárak gyűjtése, felmérésre kerültek a helyi épített környezeti emlékek (kúriák, tájházak).

A nagyobb településeken és városokban civil szervezetek és egyén nem formális csoportok ápolják a hagyományokat, jellemzően néptánc, népdal csoportok és citera zenekarok vannak jelen. Ezen csoportok fellépnek a saját és környező települések rendezvényein is. Egy-egy hagyományörző csoport országos szintű rendezvényeken is, valamint nemzetközi szinten is képviseli települését.

A települések kulturális erőforrásait beépítik saját rendezvényeikbe (mint pl. gasztronómiai rendezvények).

A kulturális erőforrásokat tekintve megemlítendő hogy a több településen él a népművészet, hagyományos kézműipar (kosárfonás, fazekasság, kerámiakészítés, hímzés).

A 21-ből 6 településen található múzeum (Abádszalók, Berekfürdő, Karcag, Kenderes, Nagyvén és Tiszafüred).

A településszintű helyi kulturális erőforrások listáját az 1. számú melléklet tartalmazza.

A társadalom állapota:

Lakónépesség száma:

	Település	Lakónépesség száma (2013-as adat)
1	Abádszalók	4328
2	Berekfürdő	1026
3	Fegyvernek	6479
4	Karcag külterület	465
5	Kenderes	4546
6	Kuncsorba	612
7	Kunhegyes	7653
8	Kunmadaras	5500
9	Nagyvén	1184
10	Örményes	1033
11	Tiszabó	2078
12	Tiszabura	2983
13	Tiszaderzs	1093
14	Tiszafüred külterület	177
15	Tiszagyenda	975
16	Tiszaigar	842
17	Tiszaörs	1382

18	Tiszaroff	1543
19	Tiszaszentimre	2148
20	Tiszaszőlős	1595
21	Tomajmonostora	744

2. ábra: Lakónépesség száma

A 21 településből összesen 4 település 1000 fő alatti (Kuncsorba, Tiszagyenda, Tiszaigar és Tomajmonostora). 1000-2000 fő közötti településhez tartozik: Berekfürdő, Nagyiván, Örményes, Tiszaderzs, Tiszaörs, Tiszaroff és Tiszaszőlős.

2000 és 5000 fő közötti települések: Abádszalók, Kenderes, Tiszabura, Tiszaszentimre, Tiszabő. Végül az 5000 fő feletti településekhez tartozik: Fegyvernek, Kunhegyes, Kunmadaras, Karcag és Tiszafüred. Ez utóbbi két város csak külterülettel jogosult.

Közszolgáltatásokat tekintve, a közlekedés lehetősége kielégítő, minden településen helyközi autóbusz járat van, 10 település rendelkezik vasútállomással, 5 kikötővel. Kerékpárút mindössze 4 településen van, 3 településen viszont EUROVELO kerékpárút található. Az úthálózatok állapota azonban sok esetben nagyon rossz minőségű.

Az települési infrastruktúra ellátottság megfelelő, minden településen az energia (gáz, áram) ellátottság és ivóvíz ellátottság megoldott. Legutóbbit több településen az elmúlt időszakban fejlesztették, az ivóvíz minőség javító program keretében. Szennyvízkezelés 14 településen kiépített zárt csatornarendszer használatával biztosított. Az elektronikus hírközlési szolgáltatás minden településen kiépített, megfelelő.

A közoktatást tekintve a 21 településből 4 településen csak alsó tagozat működik, amely legfőbbképpen a település alacsony lélekszámának tudható be. Középiskola 3 településen, míg szakiskola 5 településen működik.

A szociális és egészségügyi ellátás minden településen megfelelő, azonban sok esetben fejlesztésre szorul. Háziorvosi székhellyel 18 település rendelkezik. Fogorvosi rendelés 14 településen megoldott, gyógyszerár három település (Tiszabő, Tiszaderzs és Tomajmonostora) kivételével minden településen található. Gyermekekjóléti és családsegítő szolgálat valamint házi gondozás minden településen elérhető.

Művelődési ház/ÁMK/IKSZT/e-Magyarország pont 10 településen található. Könyvtár 1 településen nincs. Múzeumok 6 településen lelhetőek fel.

A cigány etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya több, mint 2,5-szöröse az országos átlagnak, továbbá a megyei átlagnál is jóval magasabb értéket mutat. A

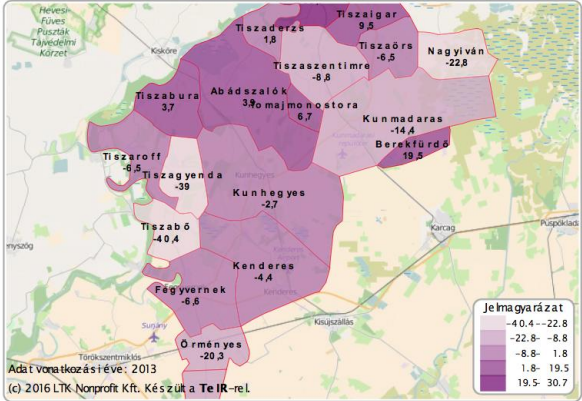
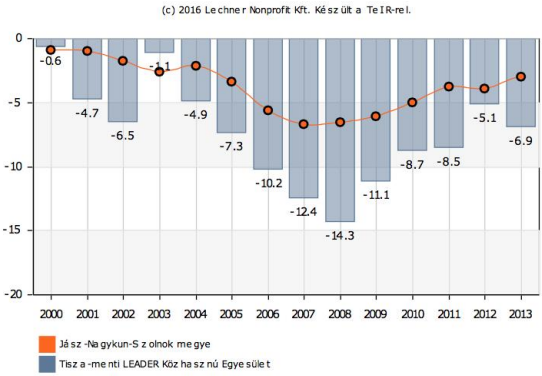
legnagyobb létszámban Tiszabó, Tiszabura, Tiszaroff, Tiszaderzs, Tiszaigar és Kunmadaras településeken élnek.

Természetes szaporodás csupán három településen jelentkezik: (Tiszabó, Tiszabura és Kunmadaras), a többi településen a természetes fogyás jellemző. A természetes fogyás mérséklődése tapasztalható, hasonlóan az országos tendenciákhoz. Az öregedési mutatót tekintve egyre inkább jellemző a tervezési területre is az előregedés, de annak mértéke az országos és megyei átlag alatt mozog. A vándorlási egyenleg -6,9%, mely több mint a kétszerese a megyei értéknek (-3%).

A kisebb településekről történő elvándorlás megfigyelhető, ezek közül legnagyobb értékben Tiszabón, Tiszagyendán, Nagyivánon, Örményesen és Kuncsorbán. Pozitív irányban Tiszaszőlős és Berekfürdő emelkedik ki.

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete, ezer lakosra vetítve.

3. ábra: Vándorlási egyenleg (Forrás: TeIR)

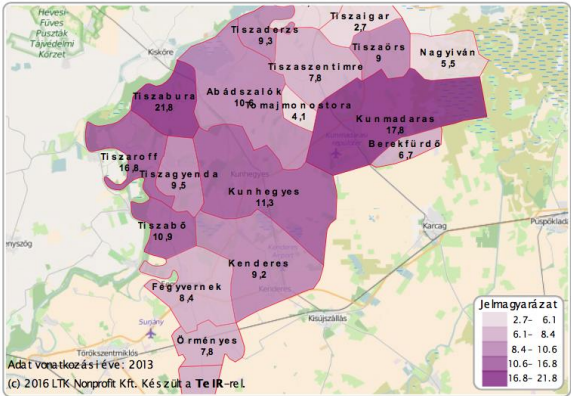
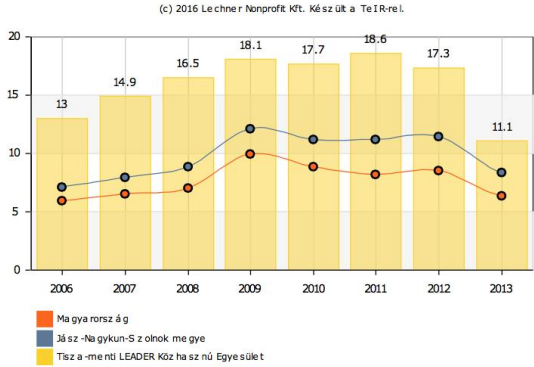
A munkanélküliségi ráta (2013-as adatok alapján) a HACS területét tekintve az országos (6,3%) és megyei (8,3%) átlagnál rosszabb értéket mutat (11,3%). Csupán 7 településen alacsonyabb a megyei átlaghoz viszonyítva. A tervezési területen belül a tiszafüredi és a törökszentmiklósi járáshoz tartozó települések jobb munkanélküliségi rátával rendelkeznek, míg a kunhegyesi és karcagi járáások rosszabbal. A két legrosszabb mutatóval rendelkező település Kunmadaras (17,8%) és Tiszabura (21,8%).

A legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek arányát tekintve, 2013-ban Berekfürdőn a legkisebb az arány (26,1) a megyei átlaghoz képest (42%), a legmagasabb arány pedig Tiszabón (84,5%) mutatkozik. A

megyei átlag alatt csupán 9 település maradt. Szintén 2013-ban a 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya megyei szinten 17,5%. Ettől jobb mutatót csupán 7 település mutat. A 45 év feletti regisztrált munkanélkülieket tekintve a megyei átlagtól csupán 8 település tér el pozitív irányba.

Munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

4. ábra: Munkanélküliségi ráta (Forrás: TeIR)

Minden településen található civil szervezet, legtöbbjük működésére a forráshiány jellemző, amely korlátozza tevékenységüket. Aktivitásuk leginkább helyi rendezvényeken a szervezésben és megvalósításban mutatkozik meg.

A gazdaság helyzete:

A Tiszafüredi járás kedvezményezett járásként nyilvántartott, míg a Karcagi és Törökszentmiklósi járás kedvezményezett és fejlesztendő járásként van besorolva. A Kunhegyesi járás kedvezményezett, fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járási besorolású. A Kunhegyesi járás komplex mutatójának értéke: 22,12, amellyel az országos rangsorban a 4. helyet foglalja el.

A 105/2015 (IV.23.) Kormány rendelet 2. Számú melléklete alapján a 21 településből 2 település mind társadalmi, gazdasági, infrastrukturális szempontból elmaradott, mind pedig jelentős a munkanélküliségi mutatója. Ez a két település Tiszabura és Kunmadaras.

Fent említett rendelet 3. számú melléklete az átmenetileg kedvezményezett települések listáját tartalmazza, amely 2015. december 31-ig hatályos, esetünkben releváns települések az alábbiak: Abádszalók, Kenderes, Örményes, Tiszaszentimre, Tiszaszőlős.

A településeken a legnagyobb foglalkoztatói tevékenységet jelenleg az önkormányzatok végzik, a közmunkaprogram keretében. A fő tevékenységet ezen belül a mezőgazdasági tevékenység, azon belül is a növénytermesztés (gabonafélék és zöldség-, gyümölcsstermesztés és feldolgozás) valamint az állattenyésztés (szarvasmarha, sertés, baromfi) teszi ki. Számottevők a mezőgazdasági vállalkozások és őstermelők (családi gazdaságok). Másodsorban a foglalkoztatást tekintve jelentős még a fémmegmunkálás és acélszerkezetek gyártása, alkatrészgyártás. Ezen kívül minden településre jellemző a bolti élelmiszer és vegyeskereskedelem.

Főként városokra és azon településekre, ahol a turizmus számottevő, jellemző a foglalkoztatást tekintve az éttermi és egyéb vendéglátás, szálláshely szolgáltatási tevékenység, valamint a sport és szabadidős szolgáltatások nyújtása. A helyi élelmiszer gyártás szintén elterjedt a településeken, főként kenyér és pékáru gyártás és tejtermék feldolgozás. Nem utolsósorban említendő az építőipar, mint lakó-, és nem lakóépületek építése tevékenység. Egyéb foglalkoztatások közül megemlíthető még a nádfeldolgozás, fa és építési anyag nagykereskedelem, monetáris szolgáltatás, haszonállat eledel gyártás, idősek bentlakásos ellátása. Ipari park összesen 4 településen található (Karcag, Tiszafüred, Kunhegyes és Örményes). A 21 településen 2013-ban összesen 1863 regisztrált őstermelő volt.

Foglalkoztatottság:

A foglalkoztatottak aránya 2011-ben a 15-64 éves népességen belül a megyei átlaghoz (32,7%) képest az alábbiak szerint alakult: a foglalkoztatottság aránya Tomajmonostoron a legjelentősebb, ahol 60,1%, de 50% felett van Örményes, Berekfürdő, Abádszalók, Fegyvernek, Kuncsorba, Kunhegyes is. A legalacsonyabb mutatószámokkal Tiszabő(18,9) és Tiszabura (23,2) rendelkezik, ezen két település van csupán a megyei átlag alatt. Karcag és Tiszafüred ez esetben nem vizsgálendő, mivel külterületével jogosult a HACS területén.

A naponta ingázó foglalkoztatottak aránya Kuncsorban a legnagyobb (59,5%), míg Tiszabőn a legalacsonyabb (13,4%).

Főként a Tisza-tó környéki településekre jellemző a fejlődő turizmus. A településen eltöltött vendégéjszakák száma 2014-ben Berekfürdőn volt a legmagasabb (106.758), míg Tiszafüreden (84.478) és Abádszalókon (25.136) is jelentős. További három településen (Kunhegyes, Karcag és tiszaroff) említhető még jelentősebb vendégéjszaka szám (1000-2000). A legtöbb szálláshely számú Abádszalók (216) rendelkezik, míg Berekfürdőn 129, Kunhegyesen pedig 121 szálláshely található. Férőhelyek tekintetében szintén Abádszalók kiemelkedő, amely 3407 férőhellyel rendelkezik, jelentős még Tiszafüred (2941) és Berekfürdő (2378) e tekintetben. Berekfürdőn 4, Tiszafüreden 2 és Karcagon egy szálloda van.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület 2008-ban alakult, a Törökszentmiklósi Kistérség területén. A HACS területét 8 település alkotta: Fegyvernek, Kengyel, Kuncsorba, Örményes, Tiszabő, Tiszapüspöki, Tiszatenyő és Törökszentmiklós (külterülettel).

A 2008-ban, a HVS megalkotásakor a tervezés által lefedett terület 321,8 km² volt. A HVS több alkalommal került felülvizsgálatra, 2011-ben a tervezői munkacsoport a stratégia elkészítését a már meglévő fejlesztési koncepcióra, elemzésekre, településeken megtartott fórumokra alapozta, ahol a különböző érdekcsoportok (civil, vállalkozói és közszféra) is véleményt, javaslatokat alkotott. Ennek értelmében 7 fejlesztési prioritás, ezen belül 18 intézkedés született.

Az eredeti HVS-ben a SWOT elemzés helyett a legfontosabb problémák és lehetőségek lettek megfogalmazva. Ezek a problémák a magas arányú munkanélküliség, roma lakosság alacsony képzettségi és foglalkoztatási szintje, a hátrányos helyzet újratermelődése, a mezőgazdasági termékek alacsony feldolgozottsági foka, gyenge termelői összefogás, turisztikai infrastruktúra és közös marketing hiánya, fiatalik elvándorlása a településről, árvíz-, belvíz-, és aszály- fenyegetettség. A későbbi HVS felülvizsgálat során (2009, 2011 és 2013) a problémák nem változtak. Az intézkedések változtatásával próbált elérni a HACS pozitív irányú változást.

A HVS jövőképeként megfogalmazódott a térségben működő élelmiszergazdasághoz kapcsolódó termelő, feldolgozó, gépgyártó, kereskedelmi tevékenység, szolgáltatást nyújtó, oktatást és képzést végző szervezetek együttműködése, melynek eredményeként nő a térségben élők foglalkoztatási aránya, valamint a térségben megtermelt jövedelem. További jövőkép volt, hogy a természeti értékekre alapozva megjelennek a térségben eddig nem jellemző szolgáltatások, mint pl. turisztika, mellyel növekszik az alternatív jövedelemszerzés lehetősége. A térségben jelenlévő kiaknázható megújuló és biomassza alapú energiák kiaknázása révén csökken a térség energiatülszórása, a helyi környezet terhelése.

A 2009-es HVS felülvizsgálata befolyásolta a forrásallokációt is. A fejlesztési prioritások közül nagyobb hangsúlyt kapott a turizmus fejlesztése a helyi épített és természeti értékekre alapozva, a vállalkozások műszaki technikai feltételeinek fejlesztése és az e-gazdasági tér kialakítása. A fejlesztési intézkedéseket tekintve a szálláshelyhez nem kötött minőségi szolgáltatások kialakítása a természeti, mezőgazdasági, vadászati, horgászati értékekre alapozva, valamint az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások bővítése, fejlesztése, a helyi adottságokra alapozott termelési szerkezet kialakítása, fejlesztése, valamint a kulturális, művészeti és hagyományápoló szervezetek

tevékenységének támogatása és a nemzetközi együttműködések kialakítása és fejlesztése források lettek megnövelve.

2011-ben a felülvizsgált HVS szerkezetileg átalakult és átláthatóbb lett. A HVS egyik legnagyobb változásaként kikerült az egyik fő vezérgondolat, a Kárpát-medencei házak projekt. Ennek oka a megváltozott gazdasági körülmények miatt a vállalkozói érdeklődés hiánya volt. Új elemként megjelent a hét településre tervezett Tisza-menti LEADER Energiaudvarok létesítése intézkedés, amely a civil szféra közreműködésével mintaprojekt megvalósítását tette lehetővé. A projekt megvalósult 5 településen, így sikeresnek tekinthető. A roma integrációt elősegítő mintaprojekt, amely a foglalkoztatás arányának javítását célozta volna meg, megfogalmazásra kerül ugyan, de a megvalósításra nem került sor. Az élelmiszergazdaság térségi helyzetének javítása érdekében egy gazdaközpont kialakításának támogatása is bekerült az intézkedések közé, amelynek célja a termelői tevékenység összefogásán túl a tanácsadás, képzési tevékenység szakemberek és intézmények bevonásával. Azon kisértékű projektek támogatása, amely a vállalkozói és civil szférát célozta meg, sikeresnek bizonyult.

2013-ban, az újabb felülvizsgálat során 3 fő célkitűzés fogalmazódott meg, amely mentén 9 intézkedés került kidolgozásra. Új elemként jelentek meg a helyi rendezvények, oktatások támogatása, a település Tér-Kép kialakítása, a helyitermék előállítás a illetékes LEADER Egyesület összefogásával, valamint közösségi összefogással. A Ho-Va-Kö fejlesztések a horgász-vadász turizmus fejlesztést, valamint az egészséges életmódhoz való hozzájárulást ösztönözte a település egészségfejlesztésére alkalmas épületének felújítását célzó intézkedés.

A IV. Tengely tervezésekor mindig jellemző volt egy nagyobb volumenű, több települést érintő projekt megfogalmazása, mint a Kárpát-medencei házak, vagy a Tisza-menti LEADER Közösségi energiaudvarok projekt. Míg az előbbi a már említett okok miatt nem valósult meg, utóbbi sikeresnek mondható. A gazdaságfejlesztés területén szintén sikeresnek mondható a vállalkozások támogatása, amelynek eredményeként létrejött egy térségi szintű területfejlesztő központ, valamint egy gazdaközpont. Létrejött továbbá egy térségi szintű nagy rendezvény, a Vándorló Bográcsok Találkozója, amely azóta minden évben megvalósul más-más településen.

Összességében minden településen sikerült a LEADER elveknek megfelelően sikeres projekteket megvalósítani, egy település kivételével (Tiszabő), ahol a speciális helyzetet figyelembe véve folyt a tervezés, ennek ellenére sem volt tapasztalható előrelépés.

Az eredeti HVS-ben a III. tengely vonatkozásában a gazdaságfejlesztésre allokált forrás aránya 51% volt, a program végén a kipályázott összegek alapján ez 64%-ra emelkedett. A IV. tengelyt tekintve az első pályázati körben 73%, a

másodikban 61,5%, a harmadikban pedig 59,8% lett tervezve gazdaságfejlesztési intézkedésekre. A HACS minden esetben arra törekedett, hogy arányit tekintve a gazdaságfejlesztési lehetőségek érvényesüljenek, azzal a céllal, hogy ezzel élénkül a gazdaság, a meglévő munkahelyek stabilizálódnak, vagy újak létrejönnek, valamint ezzel ösztönözve a vállalkozóvá válást.

A HVS felülvizsgálatát önmagában az indokolta, hogy a stratégia egy dinamikus változó gazdasági, társadalmi, politikai, stb. környezetben megfogalmazódott dokumentum.

A folyamatos felülvizsgálat és visszacsatolás adja a stratégia aktualitását, megvalósíthatóságát. A HVS megalkotása óta bekövetkezett negatív gazdasági változások által generált hatások nagymértékben hátráltatták a stratégia megvalósítását. Ugyanakkor rámutattak a térség gyengeségeire (tőkeszegénység, összefogás és a bizalom hiánya, stb.)

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

Az Egyesület a helyi szereplők forráshoz jutását elősegíti oly módon, hogy tájékoztatást nyújt a fejlesztési források felhasználási lehetőségeiről. A tájékoztatás nem csupán az Egyesület Stratégiájára terjed ki, hanem az egyéb Operatív Programok ismertetésére is. Térségi szinten a leginkább összekapcsolható program a VP, de további kapcsolódási pont található a TOP-ban, GINOP-ban, EFOP-ban és KEOP-ban is.

A Vidékfejlesztési Program potenciálisan kapcsolódó felhívásai:

- Kertészet korszerűsítése
- Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése
- Állattenyésztési ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági termékek értéknövelése
- Állattartó telepek korszerűsítése
- Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítése
- REL
- FIG

Terület - és településfejlesztési operatív Program kapcsolódó felhívásai:

- Helyi gazdaságfejlesztés
- Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
- Foglalkoztatási és társadalmi együttműködések
- CLLD

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program felhívásai:

- Mikro, KKV-k termelési kapacitásának bővítése
- Mikro és KKV-k piaci megjelenésének támogatása
- Turisztikai szervezetek (TDM) fejlesztése
- Fiatalok vállalkozóvá válása

Az Egyesület lehetőséget lát az EFOP, Ifjúsági programok támogatásának lehetőségében, továbbá a már korábban is sikeresnek mondható térségek közötti együttműködések által kínált lehetőségekben.

- Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás
- Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése
- Emberi erőforrások fejlesztése – társadalmi felzárkózás

KEHOP:

- környezetvédelmi és energiahatékonysági fejlesztések, vízgazdálkodási fejlesztések
- középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztése

Az Egyesület saját pályázatok benyújtásával szintén igyekszik hozzájárulni a térség társadalmi és gazdasági helyzetének erősítéséhez.

A Stratégia szorosan illeszkedik a Kormány 1701/2013 (X.04.) számú Kormányhatározatával jóváhagyott Tisza-tó Kiemelt Nemzeti Programhoz. A Kormány vállalta, hogy programot indít a Tisza-tó fejlesztésére, az ökoturizmusba és az ökológiai gazdálkodásba rejlő, a térségben élők életminőségét érdemben javító lehetőségek kiaknázására.

A HFS szorosan kapcsolódik a 2014-2020-as térséget érintő Területi tervezési folyamatokhoz és tervdokumentumokhoz. Illeszkedik a Nemzeti Fejlesztési Konceptióhoz, az Országos Területrendezési Tervhez, valamint kiemelten a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei 2014-2020-as fejlesztési dokumentumokhoz. A Stratégia elkészítésénél figyelembe vettük a különböző települési szintű fejlesztési dokumentumokat, úgy mint a városi településeken elkészített Integrált Településfejlesztési Stratégiákat és egyéb szakmai dokumentumokat.

A HFS tartalmát befolyásoló dokumentációkhoz tartozik a megyei területfejlesztési koncepció, amelynek specifikus céljai tartalmazzák az

- „agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelését” és a
- „leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása”.

Az Integrált Területi Program a munkahelyteremtés és a munkábaállítás segítése, a térségi turizmusfejlesztés, az élhető, vonzó települési környezet kialakítása valamint az együttműködő helyi társadalom célkitűzéseivel azonosul leginkább a HFS-sel.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei TOP intézkedések alapján megfigyelhető volt, hogy mely területeken nem szükséges fejlesztéseket tervezni.

Figyelembe vettük továbbá a Tisza-tó Területfejlesztési Tervet.

A HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások:

A rendelkezésre álló szűkös fejlesztési forrás miatt kiemelt programokhoz elsősorban csak kiegészítő fejlesztéseket tudunk rendelni. Kiegészítő jelleg elsősorban a szolgáltatásokra, helyi termék és szolgáltatási együttműködésekre, rendezvényekre és promóciós, információs tevékenységekre korlátozódik.

A megyében két Turisztikai Desztinációs Menedzsment (Alföld Szive Térségi Turisztikai Egyesület, Szolnok és Térsége Turizmusáért Egyesület) szervezet működik. A Magyar TDM Szövetségi tag továbbá a Berekfürdői Turisztikai Szolgáltató Kft. Ezen szervezetek működése hatással van a térség turisztikai potenciáljára, fejlődésére, eltartóképességére.

A turisztikai célú kerékpározás az utóbbi időben fellendülőben van, melynek oka a természeti helyekre irányuló kirándulás növekvő népszerűsége.

Nyaranta autóval járható a Tisza-tó, ill. a Tisza gátja Poroszlótól Tiszafüredig, amely kiegészítésekkel alkalmas lehet a Tisza-tó körüli kerékpáros nyomvonal kialakítására. Ez a Tisza-tó körüli kerékpárút magában foglalja az EuroVelo 11. sz. útvonalának (Zemplén–Bodrog–Tisza menti kerékpárút) egy részét is.

A dokumentum elkészítésénél figyelembe vettük a térség számára vidékfejlesztési szempontból fontos szolgáltatásokra épülő beruházásokat, mint pl. Integrált Közösségi Szolgáltató Terek.

4.4 SWOT .

Erősségek	Gyengeségek
E1, Aktívan működő civil szervezetek	GY1, magas munkanélküliségi ráta
E2, Agrárium	GY2, szakképzett munkaerő hiánya
E3, Országos szintű turisztikai vonzerők	GY3, vállalkozók által előállított helyi termékek hiánya
E4, Jelentős természeti erőforrások	GY4, Turisztikai szolgáltatások hiányosságai
E5, Önkormányzat, mint helyi foglalkoztató megjelenése	GY5, Alacsony szintű közösségi összefogás a lakosság körében
E6, Önkormányzatok jelentős szerepe a helyi termék előállításban/feldolgozásban	GY6, Közösségformáló programok hiánya
E7, Hagyományok , kulturális értékek	GY7, Civil szervezetek, önkormányzatok és vállalkozások forráshiánya
E8, Aktív együttműködés a civil és önkormányzati szférák között	GY8, Önkormányzatok foglalkoztatása (közmunka) ideiglenes jellegű, hosszútávon nem megoldás
E9, Igény mutatkozik a helyi értékek, termékek bemutatására irányuló rendezvényekre	GY9, Magas az elvándorlási egyenleg
E10, Erős vadgazdálkodás és vadászturizmus	GY10, Termelői tevékenységet folytatók együttműködésének alacsony aránya, amely bizalmatlanságból adódik
E11, Helyi és országos jelentőségű rendezvények	GY11, Megjelenő helyi termékek piacra jutása ...nehézkes
E12, Agrártradíciók, magas az agrárvégzettségűek száma	GY12, Elöregedés/fiatalok elvándorlása
E13, Fogadókészség a helyi termékek előállítására és feldolgozására	GY13 A természeti környezet turisztikai szempontból nincs kihasználva megfelelően
	Gy14, Rossz minőségű úthálózat
	GY15, A térség erős agrárpotenciálja mellett alacsony a feldolgozás
	GY16, A rendezvények között nincs

	együttműködés GY17, Turisztikai szálláshelyek által nyújtott szolgáltatások elavultak, nem felelnek meg a mai kor igényeinek
Lehetőségek	Veszélyek
L1, Helyi társadalmi összefogás megerősítése civil szervezetek közreműködésével L2, Jó minőségű helyi termékek iránti kereslet növekedése L3, Meglévő turisztikai attrakciók fejlesztése/új szolgáltatások megjelenése L4, Önkormányzatok önfenntartásra való törekvése L5, Együttműködések sikerének felismerése L6, A közmunka által megtermelt termékek feldolgozása L7, Kedvező jogszabályi háttér a helyi termékek előállítására L8, Térséget népszerűsítő marketing fejlesztése L9, Térség és a települések elérhetőségének javítása L10, Helyi termék értékesítési lánc kialakítása L11, Turisztikai vonzerő fejlesztése, egységes marketing kialakítása L12, Falusi vendéglátók képzése L13, Térségi hagyományok megőrzése L14, Határon átnyúló együttműködések	V1, Munkanélküliségi mutatók romlása V2, Hátrányos helyzetű rétegek leszakadása V3, Elöregedés/fiatalok elvándorlása fokozódik V4, Szellemi tőke csökkenése V5, Globális válságjelenségek V6, A támogatások felhasználása érdemi eredmények nélkül V7, Helyi termékek iránti kereslet csökkenése V8, Utak fejlesztésének elhúzódása, bekötőutak romlása V9, Tőkebefektetők elkerülik a térséget a jövőben is V10, Csökken a vállalkozói kedv a gazdasági folyamatok hatására V11, Agrárágazat jövedelmezőségének romlása, csökkenő foglalkoztatottság V12, Fiatalok elvándorlása, elnéptelenedés

erősítése	
L15, Helyben élők identitásának erősítése	

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A beérkezett projektjavaslatok alapján állítottuk össze a térség SWOT analízisét.

A térségben elsősorban a kisebb vállalkozások vannak jelen, a legtöbb nagyfoglalkozó a településeken maga az önkormányzat. A kisvállalkozások nagyobb része tőkehiányos (V9, V11). A korábbi időszakban több vállalkozás jutott fejlesztési forráshoz, de ezek zöme kisléptékű beruházások voltak, mivel nem sok saját erővel rendelkeztek (Gy13, Gy17). Erre alapozva állítottuk össze a jelenlegi intézkedéseket is.

Az egyesület eddigi működése során is kiemelt figyelmet fordított a helyi szükségletek kielégítésére (E9, E13, L13, L15). Az általunk tartott fórumok és projektgyűjtő adatlapok is ezen igények felmérésére irányultak. A visszajelzések alapján tapasztalható, hogy a térség ezen a téren igencsak aktív. Az összesítésből kiderült, hogy 3 terület az, amit leginkább szükséges fejleszteni:

- közösségfejlesztés (térségi identitás)
- gazdaságfejlesztés (mikrovállalkozások fejlesztése, helyi termék erősítése)
- turizmusfejlesztés

A turizmusfejlesztés igencsak nagy kitörési pontja lehetne a térségnek (E10, E11, L8, L11-L13, GY16) . Ehhez ad kisléptékű segítséget a stratégia intézkedése is. Ez azonban csak szolgáltatás-bővítésre elegendő, szükséges ezen fejlesztésekhez egy nagyobb volumenű, komplex fejlesztés, mivel a térség elérhetősége nem megfelelő, utak rossz állapotúak (GY14, L9, V8).

A térségben magas az elvándorlási ráta, ezáltal a térség lakossága előregedő (V12).

A térségben fellelhető agrárpotenciál következtében több térségi vállalkozás, önkormányzat, szociális szövetkezet és magánszemély folytat mezőgazdasági termelő és feldolgozó tevékenységet. Fontos azonban a termékek feldolgozási fokának és minőségének a javítása, piacra jutásának elősegítése, ezáltal a bevételek növelése, foglalkoztatottsági helyzet javítása (E2, E12, GY15, L7, V11).

A Stratégia megalkotásakor és az intézkedések kidolgozása során prioritást kell élveznie a munkahelyteremtésnek, foglalkoztatásnak és jövedelemszerzési lehetőségek biztosításának (E5, L3, GY1, GY2, GY4, GY8, GY9, Gy12, V1, V2, V3, V4,). A térségben szintén kiemelten fontos a helyi termékek előállításának ösztönzése (E6, GY3, GY11, L2, L6, V7). Társadalmi szempontból nem hagyhattuk figyelmen kívül a civil szervezetek hozzáadott értékeit a helyi közösségek számára, amely nélkülözhetetlen a társadalmi egység és a helyi identitás fenntartásában, formálásában (E1, E7, E8, GY5, GY6, GY7, L1, L5). A turisztikai potenciál növeléséhez elengedhetetlen a szolgáltatások bővítése és azok minőségének javítása (E3, E4, GY4, L3, V5). Az együttműködésre való hajlandóság nem csupán a civil és közsféra között, hanem a termelői tevékenységet folytatók között is fontos (L5, L8, GY5, GY10). A stratégia megalkotásakor a térségi szereplők gazdasági fenntarthatóságát kívánjuk elősegíteni (L4, V6). A helyi önkormányzatok szerepe mára az önkormányzati feladatellátásokat meghaladja, aktívan részt vesznek a helyi gazdaságélénkítésben, amelyhez a stratégia is segítséget nyújt (E2, E4, E5, , E6, GY1, GY2, GY8, L4, L6, V1, V2).

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A tiszafüredi járás kedvezményezett járásként nyilvántartott, míg a karcagi és törökszentmiklósi járás kedvezményezett és fejlesztendő járásként van besorolva. A Kunhegyesi járás kedvezményezett, fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járási besorolású. A Kunhegyesi járás komplex mutatójának értéke: 22,12, amellyel az országos rangsorban a 4. helyet foglalja el.

A 105/2015 (IV.23.) Kormány rendelet 2. számú melléklete alapján a 21 településből 2 település mind társadalmi, gazdasági, infrastrukturális szempontból elmaradott, mind pedig jelentős a munkanélküliségi mutatójuk. Ez a két település Tiszabura és Kunmadaras.

A munkanélküliségi ráta (2013-as adatok alapján) a HACS területét tekintve az országos (6,3%) és megyei (8,3%) átlagnál rosszabb értéket mutat (11,3%). A tervezési területen belül a Tiszafüredi és a Törökszentmiklósi járáshoz tartozó települések jobb munkanélküliségi rátával rendelkeznek, míg a Kunhegyesi és Karcagi járások rosszabbul. A két legrosszabb mutatóval rendelkező település Kunmadaras (17,8%) és Tiszabura (21,8%).

A újratermelődő szegénység és a társadalmi kirekesztettség problémájának elsődleges okai a magas arányú munkanélküliség, roma lakosság alacsony képzettségi és foglalkoztatási szintje, a mezőgazdasági termékek alacsony feldolgozottsági foka, gyenge termelői összefogás, turisztikai infrastruktúra és közös marketing hiánya, fiatalok elvándorlása a településről, árvíz-, belvíz-, és aszály- fenyegetettség. A későbbi HVS felülvizsgálat során (2009, 2011 és 2013) a problémák nem változtak.

Az következő HFS-ban az intézkedések változtatásával próbál majd elérni a HACS pozitív irányú változást. A specifikus célok mindegyikének kidolgozása során nagy figyelmet fordított a HACS arra, hogy a releváns témakörökben a leghátrányosabb települések kitörési lehetőségei is hangsúlyozva és támogatva legyenek a jövőben. Részletes és mindenre kiterjedő állapotfelmérés után születtek a lentebb látható cselekvési tervek. Az intézkedések 80% irányul közvetlenül vagy közvetve munkahelyteremtésre. Ez által a munkanélküliség mérséklésére összpontosítanak a tervek, amely a legsúlyosabb visszatartó erőként van jelen az adott településeken. Emellett a civil szervezetek támogatásával előtérbe kerülhetnek az etnikai kisebbség kulturális hagyatékának bemutatása, amely hozzájárulhat annak elismeréshez. Továbbá az önkéntes programok szervezésével feloldódhatnak a társadalmi kirekesztést képző előítéletek.

A hátrányosabb településeken megvalósuló programok során a HACS jelentős figyelmet és segítséget szán arra az esetre, ha a lebonyolítónak nehézségei akadnának. Az említett településeken elengedhetetlen az elnyert pályázati források sikeres és hatékony felhasználása.

A monitoring során pedig muszáj a legaprólékosabban megvizsgálni a siker vagy éppen a sikertelenség okait, mivel ezek esszenciális tapasztalat forrásokként szolgálhatnak a későbbi stratégiák kialakítása során.

Az esélyegyenlőség érvényesítését biztosítja, hogy az egyesület munkaszervezet-vezetője rendelkezik felsőfokú esélyegyenlőségi referens végzettséggel.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A stratégia készítése során a környezeti fenntarthatóság is kulcsszerepet kapott, mivel a helyi természeti értékek védelme és az élőhelyünkkel való szimbiózis kialakítása szükségeltetik. A turizmusfejlesztés és a civil szféra erősítésén keresztül többletforrás csoportosítható a környezeti, fenntarthatósági ismeretek bővítésére és a bemutatásra érdemes természeti értékek megőrzésére/megújulására. A megvalósítás során külön figyelmet kell fordítani a környezetet érintő fejlesztések jogi megfelelésére. A helyi szervek véleményezése és felügyelete biztosítékként szolgál a káros beavatkozások megelőzéséhez.

A stratégia elősegíti a vidéki élet értékeinek megismerését, a kultúra, a hagyományok megőrzését. Segíti a helyi termékkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fogyasztói szokások elterjesztését, továbbá az előállító és fogyasztói oldal egymásra találását. Mint az átfogó célok között is szerepel a stratégiában megfogalmazottak szerint fontos a vidéki életmód javítása, annak népességmegtartó erejének elősegítése.

A megfogalmazott intézkedések elősegítik a helyben foglalkoztatást, a vállalkozások fejlesztését, támogatja a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését.

A HFS intézkedési elősegítik a gazdasági társaságok, a civil szervezetek, az önkormányzatok, a kistermelők tevékenységeinek javítását. Segít növelni a termékek sokszínűségét.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

Az Egyesületünk Helyi Fejlesztési Stratégiája fontosnak tekinti a helyi gazdasági és társadalmi kapcsolatok fejlesztése mellett az illetékességi területen átnyúló kapcsolatok erősítését, annak érdekében, hogy a helyi szereplők sikeresen, minél több helyi sajátossággal és helyi értékkel járuljanak hozzá az unios célok eléréséhez.

Helyi termék helyett helyi érték kialakítása. Nemcsak a tárgyiasult értékek (mezőgazdasági, élelmiszeripari, kézműves), hanem a közösség által elfogadott helyi történetiséggel rendelkező szellemi, tárgyi örökség. Ezen értékek a turizmus számára is felhasználhatóak. A helyi termék nemcsak a lakosság jobb ellátása miatt fontos, hanem a turisztikai kínálat bővítése is a cél, mely alternatív jövedelemforrásnak is számít. Itt nemcsak a vállalkozókra és őstermelőkre gondolunk, hanem az önkormányzatokra, az azoknál dolgozó közfoglalkoztatottakra is.

A helyi identitást erősítő intézkedések lehetőséget biztosítanak egyrészt a már meglévő kapcsolatok szorosabbá tételére, másrészt új együttműködések kialakítására. Ezen intézkedések nemcsak életminőség javítását szolgálják, hanem a gazdasági versenyképességet is, oly módon, hogy a különböző eseményeken lehetőség nyílik a térségben előállított termékek bemutatására, árusítására, továbbá közrejátszik a turizmus fejlesztésében is. Ezen rendezvények növelik a térség látogatottságát, növelhetik a vendégéjszakák számát, jobb kihasználtsággal tudnak üzemelni a szálláshelyek. Ezért is fontos a már meglévő szálláshelyek szolgáltatásainak fejlesztése, bővítése.

A mikrovállalkozások száma jelentős a térségben, fontos azok támogatása. Ezen vállalkozások fejlesztése hatással van a foglalkoztatásra, hiszen azok szolgáltatásainak bővítése esetén új munkaerőre is szükség van. Ezen vállalkozások segítségével lehetnek a helyi civil társadalomnak és népességmegtartó ereje is van.

Elmondható, hogy a stratégia fő irányvonala a turizmus fejlesztése, hiszen minden egyes intézkedés visszavezethető ezen terület fejlesztésére. Mind a gazdasági, mind a társadalmi fejlődés vonzza a turisták számát. Amely a térség szempontjából a legfontosabb, hiszen a Tisza-tó turisztikai régió területét öleljük át. A Tisza-tó önmagában is vonzó természeti érték, de napjainkban fontos a kapcsolódó szolgáltatások megléte, illetve azok minősége. Így fontos feladatnak tekintjük a régió felvirágoztatását.

7.A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

Erős térségi identitás és versenyképes gazdaság elsősorban a helyi termékre alapozva.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

Az Egyesület által kidolgozott stratégia által növeljük a lakosság életminőségét, a térség népességmegtartó erejét valamint gazdasági versenyképességét, turisztikai vonzerejét a helyi termékek előállítására és népszerűsítése által. Mindemellett megjelenik a foglalkoztatottság növelése.

	Átfogó cél(ok)
1.	Helyi gazdaság fejlesztése, helyi termékek megerősítése, foglalkoztatottság segítése
2.	A térségi identitás erősítése turisztikai attrakciók nyomán. Kisebbségi, természeti, kulturális, gazdasági, társadalmi, hagyományok bemutatása, megtartása

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Helyi termék előállításán és piacra jutásán alapuló versenyképes gazdaság létrehozása	Piacképes helyi termék (db): Új munkahelyek létrejötte (db):	10 3
2.	Turisztikai attrakciók, szolgáltatások fejlesztése és bővítése, azok népszerűsítését elősegítő marketingtevékenységek	Új szolgáltatások létrejötte (db) Új munkahelyek létrejötte (db): Kiadványok (db):	5 2 5
3.	Közösségfejlesztő programok, rendezvények színvonalának növelése, a helyi identitás erősítésével	Események száma (db):	20
4.	Mikrovállalkozások fejlesztése	Új munkahely létrejötte (db): Új szolgáltatás létrejötte (db):	2 5
5.	Civil szféra erősítése	Önkéntes tevékenység (db): Bevont önkéntesek (db):	10 100

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ²					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Helyi értékeket képviselő programok támogatása	X	X	X			
2.	Civil szervezetek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés			X		X	
3.	Helyi mikroállalkozások tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés				X		
4.	Szociális szövetkezetek és Önkormányzatok helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése	X					
5.	Helyi termék előállításának elősegítése	X			X		
6.	Turizmusfejlesztés és népszerűsítés		X		X		

Az átfogó célok és intézkedések a térség szükségleteihez igazodnak, fontos a térség foglalkoztatásának és a térség identitásának erősítése, a termék előállítás, feldolgozás, tudatos fogyasztói igények kialakítása, a helyi turisztikai adottságokhoz kapcsolódó turisztikai vonzerők és szolgáltatások, programok, együttműködések fejlesztése.

Kitörési pontnak tekintjük a turizmust a térségben, a Tisza-tó vonzerejére alapozva. Fontos a szabadidő tartalmas és igényes eltöltés, ezáltal szükséges fejleszteni és bővíteni a már meglévő szolgáltatásokat. A térségre jellemző az átutazó és az egynapos szabadidő eltöltésére irányuló programturizmus, mely a menedzsmenti hiányosságokból és a nem megfelelő minőségű szolgáltatásokból adódik.

A térségben sok az természeti és az épített örökség, érték, melyek jelenleg is fellelhetők az élő hagyományokban, ezek megőrzése célja a helyi civil szervezeteknek (hagyományörző és kulturális) és az önkormányzatoknak. Ezek bemutatása és fenntartása egyaránt fontos cél és az intézkedéseink között is azért szerepel a hagyományörző programok szervezése, azok támogatása és a civil szervezetek eszközbeszerzési fejlesztésének támogatása. Hiszen ezen szervezetek tudják átadni és fenntartani a későbbi generációknak a település értékeit.

Másik kitörési pontként jelentkezik a helyi termék előállítása, annak feldolgozása, piacra juttatása és a gazdasági versenyképesség növelése. A helyben történő foglalkoztatás növelése érdekében, a kézműves és alkotói tevékenység, a mezőgazdasági termékek kisléptékű termelése, a kisüzemi és a helyben történő feldolgozás jelentősége miatt szükséges olyan programot kialakítani, amely a helyi és közösségi termelői és fogyasztói közösségeket, együttműködések, hálózatokat segíti.

² Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

1. intézkedés: Helyi értékeket képviselő programok támogatása

1. Az intézkedés megnevezése:

Helyi értékeket képviselő programok támogatása

2. Specifikus cél:

Közösségfejlesztő programok, rendezvények színvonalának növelése, a helyi identitás erősítésével

3. Indoklás, alátámasztás:

A térségben található több országos szintű rendezvény (pl: Birkafőző fesztivál, Tisza Tor, Halasnapok), melyek elsősorban nagyobb településeken valósulnak meg. Azonban minden kistelepülés is szervez helyi szintű programokat, melyek elsősorban a helyi identitást erősítik. A rendezvények turisztikai célpontként is szolgálhatnak, azonban a települések nem rendelkeznek megfelelő anyagi háttérrel és technikai felszereltséggel. A térségben magas az elvándorlási ráta, mely elsősorban a fiatal korosztályra terjed ki. Jelen intézkedés hozzájárul a népességmegtartó képességhez. Szükséges a kistelepülések rendezvényeinek a megújítása. Olyan programok és rendezvények támogatása, melyek elsődleges célja a helyi értékek bemutatása. Célja az önkormányzatok és civil szervezetek által, a lakosság összefogása, helyi identitásának megerősítése.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Olyan közösségfejlesztő alkalmak támogatása, amelyek helyi jellegzetességeket (gasztronómia, kulturális, hagyományőrző, történelmi, vallási, etnikai, nemzetiségi és nemzetközi) mutatnak be.

Támogatható események:

- rendezvények
- kiállítások
- konferenciák
- versenyek
- találkozók

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Sem az állami támogatási rendszerben, sem az ágazati operatív programokban nem található olyan intézkedés, amely a helyi identitást erősítő és népszerűsítő rendezvényeket támogatja.

Mivel sem a VP más intézkedései, sem az OP-k nem támogatnak ilyen jellegű tevékenységet önállóan, ezért indokolt a LEADER támogatás.

A jogosultak köre:

- Nonprofit szervezetek
- Települési önkormányzatok

6. A kiválasztási kritériumok, alapelvek

Jogosultsági feltételek:

- a megvalósítási helyen székhellyel illetve telephellyel rendelkező nonprofit szervezetek és önkormányzatok (megvalósítási hely: a Tiszamenti LEADER Közhasznú Egyesület illetékességi területe)
- olyan nonprofit szervezetek jogosultak támogatásra, amelyek a pályázati felhívás megjelenésének napjától számított hat hónapnál régebben bejegyzésre kerültek

Önállóan nem, csak kiegészítő tevékenységként támogathatóak vásárok és sportesemények.

Támogatott rendezvények két csoportra oszthatók:

- 1, Önálló települési rendezvények
- 2, Térségi rendezvények

Térségi rendezvény esetén:

- legalább 10 együttműködő szervezet bevonása szükséges
- az együttműködő szervezeteknek legalább 5 települést le kell fednie

7. Tervezett forrás

a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát,

Tervezett forráskeret: 50.000.000 Ft, ebből: 16.000.000 Ft térségi rendezvényre fordítható

b. a támogatás arányát;
100%

c. a projektméret korlátait;

Önálló települési rendezvény esetén: 500.000-1.500.000 Ft

Térségi rendezvény esetén: maximum 4.000.000 Ft

- d. a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített³ költségelszámolás) egyszerűsített

8. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II. Félév – 2019. II. félév

9. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma (db)
Önálló rendezvény esetén: 22-68 db
Térségi rendezvény esetén: 4 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db)
Önkormányzatok: 15-24 db
Civil szervezet: 7-48 db

2. intézkedés: Civil szervezetek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés

1. Az intézkedés megnevezése:

Civil szervezetek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés

2. Specifikus cél:

Civil szféra erősítése.

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség minden településén több civil szervezet is tevékenykedik (207 db, melyből 18 közhasznú tevékenységet folytat). Tevékenységüket tekintve jellemző területek: kultúra, szociális, oktatás és sport. A civil szervezetek nem rendelkeznek megfelelő anyagi és technikai háttérrel, támogatásuk révén nagyobb szerepet tudnak betölteni a közösség-szervezés és fejlesztés területén. A helyi civil szervezetek működése, tevékenységének támogatása fontos szerepet tölt be a települések életében, a helyi közösségek összefogását, identitását segíti elő.

³ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az intézkedés kapcsán támogatható a helyi civil szervezetek tevékenységével összefüggő eszközbeszerzés, valamint informatikai technológiafejlesztés, kapcsolódó szoftverbeszerzés.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Sem a VP egyéb intézkedései, sem az ágazati Operatív programok nem támogatják önmagában a civil szervezetek eszközbeszerzéseit. Valamint az alacsony támogatási összeg is egyfajta lehatárolást jelent.

6. A jogosultak köre:

Az Egyesület területén székhellyel, telephellyel vagy fióktelephellyel rendelkező civil szervezetek, amelyek a pályázati felhívás megjelenésének napjától számított hat hónapnál régebben bejegyzésre kerültek.

A székhely, telephely és fióktelephely bejegyzésének is meg kell felelni a fenti feltételeknek.

Egyházi jogi személyek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek

Fontos szempont a kiválasztás esetében a helyi közösségtudat erősítése, amely a helyi erőforrásokra épít, hagyományokat ápol, különböző generációkat von be tevékenységébe.

Támogatás elnyerése esetén a civil szervezetnek vállalnia kell, hogy önkéntes feladatot szervez a lakosság bevonásával.

8. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát,
84.000.000 Ft
- b. a támogatás arányát;
100%
- c. a projektméret korlátait;
200.000 Ft – 2.000.000 Ft
- d. a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített⁴ költségelszámolás)
egyszerűsített

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II. Félév – 2019. II. félév

⁴ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

10. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma (db)
42-420 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva
(vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db)
Civil szervezetek: 37-410 db
Egyházak: 5-10 db

3. intézkedés: Helyi mikrovállalkozások tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés

1. Intézkedés megnevezése:
Helyi mikrovállalkozások tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzés
2. Specifikus cél:
Mikrovállalkozások fejlesztése
3. Indoklás alátámasztása:
A térség gazdasági potenciálja magas, azonban eléggé kiaknázatlan. Gazdaságfejlesztés révén nemcsak a már meglévő vállalkozások erősödhetnek meg, hanem újak is alakulhatnak, mely hozzájárul a térség népességmegtartásához. Hiszen munkahelyek alakulásával az elvándorlás is csökkenthető.
4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:
Az intézkedés kapcsán támogatható új vállalkozások létrehozása, meglévők fejlesztése. A fejlesztés magában foglalja az eszközbeszerzést, a már meglévő szolgáltatások kibővítését, gépek vásárlását.
5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
A mikrovállalkozások fejlesztése a GINOP-on belül több felhívásban is lehetséges, úgy mint a GINOP-1.2.1, GINOP-1.2.2. A GINOP azonban csak nagyobb léptékű beruházásokat támogat, így a támogatási mérték meghatározásával a lehatárolás jól érzékelhető.
6. A jogosultak köre:
Az Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fióktelephellyel rendelkező:
– mikrovállalkozás

Az Egyesület területén lakcímmel rendelkező magánszemély, aki az új vállalkozást hoz létre a pályázat kapcsán.

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Nem támogatható azon mikro vagy kisvállalkozások, amelynek az árbevétele 50%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

Előnyben részesülnek azok a támogatási kérelmek, amelyekben foglalkoztatás bővítése valósul meg.

8. Tervezett forrás:

Az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát

a. 80.000.000

b. támogatás aránya:

60%

amennyiben együttműködésben valósítja mega beruházást további 10% ponttal növelhető az intenzitás

c. A projekt korlátai:

Támogatási összeg minimum: 1.000.000 Ft, maximum: 3.000.000 Ft

d. A támogatás módja:

egyszerűsített.

9. A megvalósítás tervezett intervalluma:

2016. II. Félév – 2019. II. Félév

10. Kiemelt indikátorok:

a. A támogatott projektek száma: 27-80 db

b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
Mikrovállalkozás: 27-80 db

4. intézkedés: Szociális szövetkezetek és Önkormányzatok helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése

1. Az intézkedés megnevezése:

Szociális szövetkezetek és Önkormányzatok helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése

2. Specifikus cél:

Helyi termék előállításán és piacra jutásának támogatásával

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség agrárpotenciálja igencsak kiemelkedő, azonban a lehetőségek nincsenek teljes mértékben kiaknázva. Az agrárjelleg miatt fontos a helyi termék előállítás, mely kapcsán minőségi alapanyagokból minőségi terméket tudnak előállítani. Az utóbbi években több önkormányzat is bekapcsolódott a START közmunkaprogramban, mely keresztül helyben termelt anyagokból helyi terméket állítanak elő. Azonban nemcsak a START közmunkaprogramon keresztül valósítják meg ezen tevékenységüket, hanem a szociális szövetkezeteken keresztül is. A szociális szövetkezetek egy újfajta gazdasági formaként jelennek meg és egyre inkább elterjedtek. Az előzetes igényfelmérés alkalmával több önkormányzat is jelezte, hogy a LEADER program segítségét szeretnék igénybe venni a tevékenységük fejlesztése érdekében.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az intézkedés kapcsán támogatható a helyi önkormányzatok és a szociális szövetkezetek a helyben előállított termékek előállításához szükséges eszköz és gébszerzés. Lehetőséget biztosítunk már meglévő termelési kapacitás bővítéséhez, fejlesztéséhez, illetve új termék előállításához is. Ezáltal a kor igényeihez igazodó minőségi termék előállítás valósul meg, mely hozzájárul a foglalkoztatottság növeléséhez, a hátrányos helyzetű népesség integrálódásához.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés csak önkormányzatokat és szociális szövetkezeteket támogat, azon túlmenően is csak termék előállításához kapcsolódó eszköz és gébszerzést. A Vidékfejlesztés program nem támogat önkormányzatokat, a TOP-tól való lehatárolást pedig az alacsony támogatási összeg biztosítja.

6. A jogosultak köre:

Az akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fióktelephellyel rendelkező:

- önkormányzatok
- szociális szövetkezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Kizárólag közösségi termék előállítását, feldolgozását és piacra jutását szolgáló tevékenységek támogathatóak.

Építési tevékenység nem támogatható

Ugyanazon településről maximum egy önkormányzat és egy szociális szövetkezet is jogosult támogatási kérelmet benyújtani

8. Tervezett forrás:

- a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát, 102.000.000 Ft
- b. a támogatás arányát; 100%
- c. a projektméret korlátait; Támogatási összeg: minimum 3.000.000 Ft, maximum 6.000.000 Ft.
- d. a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített⁵ költségelszámolás) Egyszerűsített

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II. Félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma (db) 17-34 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db)
Önkormányzat: 13-21 db
Szociális szövetkezet: 4-13 db

5. intézkedés: *Helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése*

1. Az intézkedés megnevezése:

Helyi termék előállításának és piacra jutásának elősegítése

2. Specifikus cél:

Helyi termék előállításán és piacra jutásán alapuló versenyképes gazdaság létrehozása

3. Indoklás, alátámasztás:

⁵ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

A LEADER 2007-2013-as végrehajtásának tapasztalatai alapján egyre többen foglalkoznak helyi termék előállításával (élelmiszer és kézműves termékek). Ezen termékek előállítása bővíti a foglalkoztatást, valamint fő jövedelemszerzés mellett kiegészítő jövedelmet is jelent. A termékpaletta és mennyiség növelése, azok piacra jutása kiemelt feladatként jelentkezik. A helyi érték növelésében nagy szerepet játszanak a helyi vállalkozások és az őstermelők. Akik mind az élelmiszeripari, mind pedig a kézműves termék-előállításban nagy szerepet játszanak. Ezen termékek nagy szerepet játszanak a települések turizmusában is, hiszen a különböző rendezvényeken ezen termékeken keresztül az odalátogatók megismerhetik a település jellegzetességeit, hagyományait. A helyi terméket előállító vállalkozások támogatása hozzájárul egy jobb, minőségibb termék előállításához, mellyel a piaci hátrányok leküzdhetőek.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az intézkedés kapcsán támogatható a helyi termék előállítása kapcsán szükséges eszköz és gépbeszerzést, épület felújítás, bővítés, korszerűsítés, területrendezés, piacra jutást elősegítő marketingtevékenység.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedésen belül csak helyi termék és kézműves termék előállítása támogatható, valamint azok piacra jutását elősegítő marketingtevékenység. Egyéb termék-előállítás nem támogatható.

6. A jogosultak köre:

Az akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fióktelephellyel rendelkező:

- mikrovállalkozások
- őstermelők
- adószámmal rendelkező magánszemélyek
- kistermelők

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Kizárólag a fogalommagyarázatban meghatározott termék-előállítás támogatható.

Helyi termék: helyben megtermelt alapanyagokból, nem nagyüzemi keretek között előállított termék

Kézműves termék: helyi alapanyagokból vagy jelentős kézimunka ráfordítással előállított termék. Nem kizárólagosan élelmiszerelőállítás támogatható

Kézműves helyi termék: helyi alapanyagokból, jelentős kézimunka ráfordítással előállított, nem nagyüzemi termék. Nem kizárólagosan élelmiszerelőállítás támogatható

8. Tervezett forrás:

a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát,
84.000.000 Ft

b. a támogatás arányát;
60%

Együttműködésben megvalósuló fejlesztés esetén 10% ponttal emelhető a támogatási intenzitás

c. a projektméret korlátait;

Támogatási összeg: minimum 1.000.000 Ft, maximum: 6.000.000 Ft

d. a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített⁶ költségelszámolás)

Egyszerűsített

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II. Félév – 2019. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. A támogatott projektek száma (db)
14-84 db

b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján

c. megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db)

Mikrovállalkozás: 5-35 db

Őstermelő: 5-34 db

Természetes személyek: 4-15 db

6. intézkedés: Turizmusfejlesztés és népszerűsítés

⁶ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

1. Az intézkedés megnevezése:

Turizmusfejlesztés és népszerűsítés

2. Specifikus cél:

Turisztikai attrakciók, szolgáltatások fejlesztése és bővítése, kialakítása, azok népszerűsítését elősegítő marketingtevékenységek

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség turizmusa kiemelkedő jelentőségű, hiszen a Tisza-tó sok látogatót vonz. A turisztikai fejlesztések szolgálják a vendégek, turisták érdeklődésének a fenntartását. A térségben jelenleg több szálláshely is üzemel, azonban ezeknek a kapcsolódó szolgáltatásai már nem feltétlen elégítik ki a mai kor igényeit.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Az intézkedés kapcsán támogatható tevékenység: turisztikai szolgáltatások fejlesztése, bővítése, kialakítása, tájházak létrehozás, mely elősegíti a szolgáltatások bővítését, továbbá eszközbeszerzést, marketing kiadványok készítését. Ezen túlmenően fontosnak tartjuk a településeket bemutató, azok történelmét megismertető kiadványok, könyvek készítését, kiadását elősegítő tevékenységeket.

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A turizmus fejlesztése a 2014-2020-as programozási időszakban kiemelkedő célként jelenik meg. Azonban kisléptékű beruházások egyéb forrásból nem támogathatóak.

6. A jogosultak köre:

Az akció csoport területén székhellyel, telephellyel vagy fióktelephellyel rendelkező:

- mikroállalkozások
- magánszemélyek
- egyházak
- civil szervezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek

Építési beruházás csak abban az esetben támogatható, amennyiben azt az új szolgáltatás bevezetése indokolja.

Szálláshely kialakítása nem támogatható tevékenység.

A marketing kiadvány/könyv az elszámolható költségek maximum 20%-a lehet.

Előnyben részesülnek azok a támogatási kérelmek, amelyekben foglalkoztatás bővítése valósul meg.

8. Tervezett forrás:

a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát, 146.550.000 Ft

b. a támogatás arányát;

Civil szervezetek, egyházak: 100 %

Vállalkozások, magánszemélyek: 60% , mely 10% ponttal növelhető, amennyiben együttműködésben valósul meg a projekt

c. a projektméret korlátait;

Támogatási összeg: minimum 500.000 Ft, maximum 7.000.000 Ft

d. a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített⁷ költségelszámolás)

Egyszerűsített

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2016. II félév – 2019. II félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. A támogatott projektek száma (db)

21-293

b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozások, önkormányzat, civil szervezet) (db)

Civil szervezetek: 6- 90

Vállalkozások: 10-130

Magánszemélyek: 2-51

Egyházak: 3-22

⁷ Egyszerűsített költségelszámolás fajtái: egyösszegű átalány, egységköltség-alapú átalány, %-ban meghatározott átalány.

8.2 Együttműködések

Az együttműködések tervezett tématerületei

- HACS együttműködésben szeretnénk folytatni a korábban elindított Közép-Tisza vidék ízei folklór és kulináris fesztiválsorozatot. Itt együttműködünk több önkormányzattal és civil szervezettel;
- Turisztika területén is tovább folytatnánk az együttműködésünket. Korábban több szállás kialakítása valósult meg, azonban ezen szálláshelyek szolgáltatásainak a bővítése szükséges;
- az oktatás területén is tervezünk további együttműködések, melyhez partnerünk a gyomaendródi Bethlen Gábor szakképző iskola;
- helyi termék népszerűsítése területén további elárúsító helyek kialakítása, mely segít a termékek értékesítésében (jelenleg 7 elárúsítóhellyel rendelkezünk). Erre a terület megnövekedése végett van szükség, mivel a célunk az, hogy minden település termelőjének tudjunk helyet biztosítani. További céljaink közt szerepel hálózatok kialakítása, REL együttműködések szervezése;
- nemzetközi együttműködés területen tovább szeretnénk folytatni a munkát a francia GAL-Correze Ventadour LEADER csoporttal, mely témája a helyi termék és a fiatal gazdák segítése;
- további nemzetközi együttműködő partnerünk az Olaszországban, Montavoi székhelyű Consorzio agriturismo-val, akivel jelenleg is van együttműködési megállapodásunk;
- 2015-ben kezdtünk kialakítani egy lengyel kapcsolatot is, melyet szeretnénk továbbfolytatni;
- hálózatok kialakítása, program és marketingtevékenység összehangolása

Specifikus célok

Az együttműködések az alábbi specifikus célok elérését támogatják:

1. Társadalmi és idegenforgalmi kapcsolatok kialakítása
2. Helyi termék gazdasági versenyképességének erősítése, piacra jutásának segítése
3. Helyi identitás erősítése, kulturális, hagyományörző értékek bemutatása a közösségi szintereken
4. Turisztikai szolgáltatáscsomag bővítése, hálózatosodás erősítése

Indoklás, alátámasztás

Az elmúlt időszakban 1 db LEADER térségi együttműködést és 1 db nemzetközi együttműködést valósítottunk meg. Ezeken kívül további 9 projektben is részt vettünk, mint együttműködő partner, melyekben elsősorban marketing és projektmenedzsmenti feladatot láttunk el.

Nagy figyelmet fordítottunk és a jövőben is ezt tervezzük a helyi termék fejlesztése és piacra jutása területen. Erre irányult a nemzetközi együttműködésünk is, mely segítségével a térség termékeit nemzetközi szinten tudjuk népszerűsíteni. A helyi termék előállítás és népszerűsítése a LEADER program keretében egyedi beruházásként is támogatásra kerül. Az együttműködési projektekkel célunk, hogy hálózatba szervezzük a termelőket. Vannak olyan közösen végzett tevékenységek, melyeket a termelők nem tudnak külön-külön elvégezni és nincs olyan szervezet se, aki megtenné ezt helyettük. Célunk ennek a hálózatnak a kiépítése, mely megélhetési lehetőséget is teremt, továbbá fenntarthatóbbá teszi a térséget.

Az együttműködések tématerületei illeszkednek az Egyesület átfogó céljaihoz és jövőképehez.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A HACS és munkaszervezetének jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök.

A Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület 2008. augusztus 25-én alakult, az Egyesület jogállását tekintve önálló jogi személy, közhasznú szervezet. Jogi személyiségét tekintve változás azóta nem történt. Az Egyesület a Tisza-menti Helyi Közösség által elfogadott program megvalósítására alakult. A közösséget alkotó civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésének célja a kistérség társadalmi, gazdasági felemelkedésének előmozdítása. Az egyesület non-profit társadalmi szervezet. 2008-tól 2015-ig a HACS területi lefedettsége 8 településre terjedt ki, azonban 2015-től a korábbi 8 településből 4 lemorzsolódott, valamint 17 csatlakozott, így jelenleg 21 település tartozik a HACS működési területéhez.

Az Egyesület alapszabályában foglalt célok a következők:

„...A 11/2012. (II. 29.) KIM rendelet 40. számú mellékletében szereplő kódtárat követve

- 1.1.: kulturális tevékenység (pl. művészeti tevékenység, kulturális örökség megőrzése, népművészet, hagyományőrzés, kisebbségi, nemzetiségi kultúra ápolása);
- 1.5.: oktatási tevékenység (pl. ismeretterjesztés, támogatás)
- 1.11.: településfejlesztési tevékenység
- 1.16.: nemzetközi tevékenység (pl. nemzetközi kulturális, baráti és cserekapcsolatok)
- 1.19.: egyéb, ezen belül:
 - a vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. Vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésem alapuló intézkedések bevezetése.
 - a szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherenciák és szinergiák megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.”

E célok elérése érdekében az alábbi tevékenységeket látja el:

- az érintett területre vonatkozó tanulmányok készítése;
- a területre és a helyi fejlesztési terv vonatkozó tájékoztatásra irányuló intézkedések;
- a helyi fejlesztési terv előkészítésében és végrehajtásában közreműködő személyzet képzése;
- promóciós rendezvények és vezetőképzés;
- helyi fejlesztési terv végrehajtása.
- LEADER programot érintő feladatok, tevékenységek

Ellátandó területek: természet és környezetvédelem, turizmus, területfejlesztés, területrendezés, nemzetközi kapcsolatok építése

Az egyesület főtevékenysége a TEÁOR '08 alapján: 9499 – Máshová nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység.

A HACS összetétele (elnökség, tagság, munkacsoportok taglistája név/szervezet, a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével).

Egyesületünk tagságában megtalálható a LEADER térség önkormányzatai, továbbá a településekről vállalkozások, civil szervezetek, őstermelők.

Az Alapszabály szerint a legfőbb döntéshozó szerv a Közgyűlés, melynek jelenleg 51 tagja van. A tagok közül 17 önkormányzat, 13 civil szervezet, 19 pedig vállalkozás és őstermelő. Az egyes szférák százalékos megoszlása: Közszféra: 33%, civil sféra: 30%, üzleti sféra: 37%.

Az Egyesület közgyűlése az alapszabályba határozta meg az elnökség létszámát, mely 5 fő. Az elnökség összetétele esetében is figyelembe vettük a szférák arányát. Az elnökség összetétele a következő:

	Tisztségviselő neve	Képviselet szervezet	Funkció
1	Kiss Mária	Tiszaparti Szekeres Bt	Elnök
2	Krupa István	Fegyverneki Sportegyesület	Alelnök
3	Tatár László	Fegyvernek Város Önkormányzat	elnökségi tag
4	Rédai János	Kuncsorba Község Önkormányzata	elnökségi tag
5	Bakos László	egyéni vállalkozó	elnökségi tag

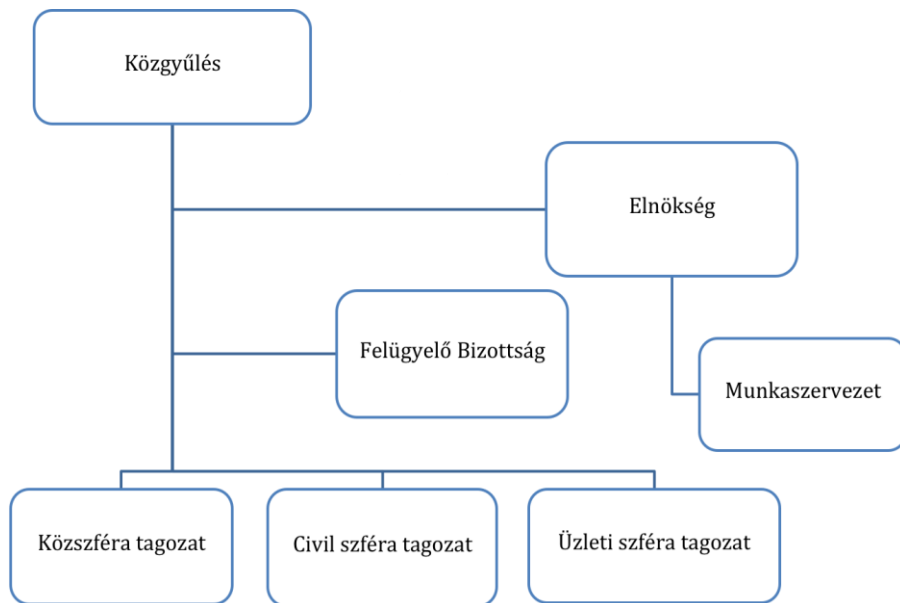
Az Egyesület felügyelő bizottsága 3 tagú, 1 fő elnökből és 2 fő tagból áll, melyben szintén mind a 3 sféra képviselteti magát 1-1 fővel.

Az Egyesület szervei között van a munkaszervezet is, mely 2 tagú: Vass Renáta munkaszervezet-vezető és Csótóné Tóth Ibolya munkatárs.

Más hivatalos szerve az egyesületnek nincs, azonban létrejönnek eseti munkacsoportok úgy, mint a tervezést koordináló csoport vagy a helyi bíráló bizottság.

A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása (szerkezeti ábra segíti a megértést).

A HACS szervezeti felépítése a 2007-2013-as időszakhoz képest nem változik az elképzelések szerint, mivel a gyakorlatban bevált, a működés és az ügyintézés is gördülékenyen folyt. Mindezek alapján a 2014-2020-as programozási időszakban is Közgyűlésből, Elnökből, Alelnökből, Felügyelő Bizottságból és Munkaszervezetből álló felépítést tervezünk. Az egyes szervek közötti hatáskört és feladatellátást az Alapszabály tartalmazza.

5. ábra: szervezeti ábra (Forrás: saját)

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása az útmutató 10. mellékletében felsorolt feladatokat figyelembe véve.

A Közgyűlés az Egyesület legfőbb szerve, munkáját tagozatokba tömörülve végzi. Hatáskörébe tartozik többek között az Alapszabály elfogadása és módosítása, az SZMSZ elfogadása és módosítása, tagdíj mértékének megállapítása, éves költségvetés meghatározása és elfogadása, elnökség éves beszámolója, FB éves jelentésének elfogadása, valamint a vezető tisztségviselők megválasztása és visszahívása, tiszteletdíjak megállapítása.

Az Egyesület elnöksége 5 fős. Az Elnökségben a szférák aránya : civil 20%, köz 40%, üzleti 40%. Az elnökség feladata és jogköre: minden, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó feladatellátás, képviselők delegálása egyéb szervezetekbe, munkaszervezet vezetéséért felelős munkaszervezet vezető kiválasztása, döntés két közgyűlés közötti időszakban az egyesület ügyeiben (amennyiben az nem közgyűlési hatáskör). Továbbá dönt többek között pártoló tag felvételéről, javaslatot tesz a tag személyére, határoz tag és pártolótag törlése ügyében, elkészíti az éves beszámolót, az éves költségvetést és a közgyűlés elé terjeszti azt.

Az Elnök az Egyesület önállóan képviseli. Szervezi az Elnökség és a Közgyűlés munkáját, összehívja és vezeti az Elnökség üléseit, vezeti a Közgyűlést, felügyeli az Egyesület gazdasági ügyeinek alakulását, az Egyesület bankszámlája felett az Alelnökkel együttesen rendelkezik, továbbá felvilágosítást és tájékoztatást ad az Egyesület tevékenységéről.

Az Egyesület Felügyelő Bizottsága 3 tagú, mindhárom szférát képviseli. Az FB-t a közgyűlés az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése céljából hozza létre. A Felügyelő Bizottság csak a közgyűlésnek alárendelt testület.

A munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma az egyesület tevékenységeihez igazodóan változhat. A munkaszervezet munkáját a munkaszervezet vezetője irányítja. A munkaszervezet vezető gondoskodik a munkaszervezet vezetéséről, eljár és dönt a Közgyűlés és az Elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben, gondoskodik az Egyesület nyilvántartásainak a vezetéséről, gondoskodik az SZMSZ elkészítéséről és javaslatot tesz annak módosítására. Elnök vagy alelnök akadályoztatása esetén a bankszámla felett a nem akadályoztatott tisztségviselővel együttesen rendelkezhet. A munkaszervezet hatásköre az Egyesület működésének, működtetésének biztosítása. Kapcsolattartás az Egyesület tagjaival, Irányító Hatósággal, kistérségi koordinátorokkal és egyéb érdekképviselői szervezetekkel. A munkaszervezet gondoskodik az Egyesület szerveinek és egyéb tisztségeinek, egységeinek működését biztosító adminisztratív és számviteli feladatok ellátásáról. Közreműködik a Helyi Fejlesztési stratégia megvalósításában, és az ahhoz kapcsolódó feladatok végrehajtásában, elősegíti a pályázatok ismertetését. Az Egyesület működésével kapcsolatosan operatív feladatokat lát el. Az Egyesület tagsági és a tagdíjfizetés nyilvántartását naprakészen vezeti. A munkaszervezet közreműködik a közgyűlés határozatainak és az elnökség határozatainak végrehajtásában.

Munkaszervezet bemutatása:

A munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkáltatói jogkört a munkaszervezet-vezető látja el. A munkaszervezet-vezető munkáltatója az elnök.

A munkaszervezet-vezető:

- gondoskodik a munkaszervezet vezetéséről, gyakorolja a munkáltatói jogokat
- eljár és dönt a Közgyűlés és az elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben
- gondoskodik a nyilvántartás vezetéséről
- elnök vagy alelnök akadályoztatása esetén a bankszámla felett a nem akadályoztatott tisztségviselővel együttesen jár el
- gondoskodik az iroda fenntartásáról, működéséről

Az egyesület gazdasági, jogi tevékenységéhez az Egyesülettel szerződéses kapcsolatban levő külső szervezeteket, szakértőket vesz igénybe.

AZ egyesülettel jelenleg 3 fő áll munkaviszonyba, mindenki főállásban. Ebből egy fő munkaszervezet-vezető, 1 fő ügyintéző, 1 fő könyvtáros (IKSZT feladatok ellátása miatt szükséges).

Tanácsadási ellátást a munkaszervezet-vezető és az ügyintéző lát el

A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontjának teljesítésével⁸ (a folyamatra segíti a megértést).

A végleges HFS-ben kerül kidolgozásra

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében.

A HFS megvalósításának operatív feladatait a munkaszervezet és az elnök látja el. A tervezéshez adottak a humánerőforrások. Az elnök tervezési tapasztalatait elsősorban a 2007-2013-as LEADER Stratégia megalkotásakor szerezte, valamint azok felülvizsgálatánál szerzett tapasztalatokat. Az Egyesület elnöke a megalakulás óta elnökségi tag.

A munkaszervezetet jelenleg 1 fő munkaszervezet vezetőből és 1 fő munkaszervezeti munkatársból áll. Szakmai tapasztalatokat tekintve a munkaszervezet vezető, Vass Renáta 2008-óta vesz részt aktívan az Egyesületben, operatív tagja volt a 2007-2013-as LEADER Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megalkotásában, valamint annak felülvizsgálatában. Azt megelőzően a Törökszentmiklós Térsége Többcélú Kistérségi Társulásnál dolgozott. Képzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, településüzemeltető és környezetgazdálkodási szakirányú, okleveles közgazdász regionális és környezeti gazdaságtan szakirányon (Msc), valamint felsőfokú szakképzést szerzett az alábbi területeken: turisztikai menedzser, EU pályázati és projektmenedzser, marketing és kommunikációs menedzser, pályázati bíráló és monitoring szakértő valamint esélyegyenlőségi menedzser.

A munkaszervezeti munkatárs, Csótóné Tóth Ibolya végzettségét tekintve tájgazdálkodási mérnök, szakmai tapasztalatait az Egyesületben 2009-óta betöltött munkaköréből adódóan szerezte.

⁸ KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontja szerinti követelmény a „hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a műveletek kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetlenséget, biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják”

A fent leírtak alapján mindkét munkatárs elegendő tapasztalattal és végzettséggel rendelkezik a vidékfejlesztés területén. Szakmai önéletrajzuk a Stratégia mellékletét képezi.

A munkaszervezet-vezető feladata az egyesület napi operatív irányítása, kapcsolattartás, tájékoztatás. Emellett információs és projektgeneráló tevékenység is a feladata, valamint szükség esetén projektmenedzsmeni tevékenység szervezése, abban való közreműködés. Ezek mellett elvégzi a HFS kommunikációjának szervezését, stratégia monitoringjának elkészítése

Csótóné Tóth Ibolya feladata a napi kapcsolattartáson és tájékoztatásokon túlmenően a HFS végrehajtása, pályázati előkészítés segítése, adminisztrációs munkák elvégzése. Kommunikáció során hírlevelek szerkesztése.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása.

Az Egyesület jelenlegi székhelye Kuncsorba, Dózsa György út 49. szám alatt található. Az épület 90%-ban az egyesület tulajdona, 10%-ban pedig a Kuncsorbai Önkormányzaté. 2008-ban szervezetünk pályázatot nyújtott be ezen ingatlanra Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítására. Az épület 170 m²-es, ahol helyet kapott egy iroda a munkaszervezet számára, egy tárgyaló, egy közösségi nagyterem, egy teakonyha, egy iroda további tanácsadói szervezetek részére, egy internetes terem és kapcsolódó kiszolgáló helyiségek. Az épület teljes egészében felszerelésre került bútorokkal és info-kommunikációs eszközökkel. Az épületben riasztó és tűzvédelmi rendszer üzemel.

2013-ban az egyesület pályázatot nyújtott be a LEADER Térségek közötti együttműködés jogcím keretében egy oktatóközpont kialakítására. Jelen központot Fegyvernek, Szent Erzsébet út 169. szám alatt alakította ki, mely jelenleg telephelye a szervezetnek, folyamatban van a székhely változtatása. Az épület 170 m²-es, melyben helyett kapott két irodahelyiség, egy nagy oktatóterem, mely alkalmas fórumok, közgyűlés tartására, egy kisebb terem, ahol elnökségi üléseket és tárgyalásokat tudunk tartani. Az épület infrastruktúrája alkalmas a feladatok ellátására, technikai eszközei modernnek. Az épületben riasztórendszer és vezetékes telefonkapcsolat üzemel. Gépállomány: 5 db asztali számítógép, 3 db laptop, projektor, nyomtató, másoló, fax

Az épület 50%-ban az egyesület tulajdona, 50%-a pedig a Fegyvernek Város Önkormányzatáé. (bejegyzés folyamatban)

Mindkét épületben szélessávú internet biztosítva van.

Bútor- és informatikai állományunk állapota megfelelő a munkák hatékony elvégzéséhez.

A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása.

Végleges HFS-ben kerül kidolgozásra

8.4. Kommunikációs terv

Célcsoport(ok) meghatározása

A célcsoport elsősorban a HACS illetékességi területéhez tartozó magánszemélyek és szervezetek (vállalkozások, non-profit szervezetek, önkormányzatok és egyházi jogi személyek). Ezen szervezeteken keresztül a térség lakosságát célozzuk meg.

Közvetlen működési területen belül:

- Tisza-menti LEADER Khe tagsága
- 21 település lakossága
- 21 településen működő és tevékenykedő önkormányzatok, intézmények, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak, szakmai szervezetek, magánszemélyek
- Az egyesület helyi és térségi szakmai szervezeti
- együttműködő szervezetek

Közvetlen működési területen kívül:

- térségbe turistaként és látogatóként érkezők
- térség külső szakmai partnerei
- külső fejlesztési partnerek
- térségben dolgozóként, beszállítóként érkezők
- országos és nemzetközi szakmai partnerek
- térség szolgáltatási, programjai, vonzerői iránt érdeklődők

A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját;

A HACS által alkalmazott kommunikációs csatornák:

A nagyobb és szélesebb elérhetőség érdekében szükséges a hagyományos és az újszerű módszerek alkalmazása. Az idősebb generációt elsősorban a hagyományos – fórumok, nyomtatott megjelenések – módszereken tudjuk elérni. A fiatalokat viszont elsősorban az interneten keresztül tudjuk elérni. Természetesen a személyes és telefonos elérhetőség is fontos. Ezen elvek és tapasztalatok tekintetében állítottuk össze a kommunikációs csatornákat, melyek a következők:

- **saját weboldal:**

Az egyesület 2008-as megalakulásakor kötelező feladat volt egy saját honlap létrehozása és annak üzemeltetése, melynek eleget tettünk és a mai napig folyamatosan frissítjük. A honlapon aktuális híreket és információkat szoktunk megjelentetni, továbbá minden munkánkkal, szervezetünkkel kapcsolatos dokumentum is felelhető. Honlapunk címe:

www.tiszamentikozosseg.hu

- közösségi média: facebook oldal

Egyesületünk 2013 óta van jelen a facebook közösségi oldalon, ahol a tevékenységünkön túl aktuális információkkal látjuk el az érdeklődőket. Ezen megjelenési mód napjainkban nélkülözhetetlen, itt lehet elérni a legtöbb embert. Az oldal kedvelőinek a száma folyamatosan növekszik. Facebook oldalunk:

<https://www.facebook.com/Tisza-menti-Leader-Közhasznú-Egyesület>

- elektronikus hírlevelek

Korábbi tevékenységünket, mi szerint a havi szinten hírlevelet küldünk az egyesület tagjai számára az aktualitásokról, a jövőben is szeretnénk folytatni. A hírlevelek nemcsak az egyesület tevékenységéről számolnak be, hanem minden pályázati, fejlesztési információkról.

- települési fórumokon, rendezvényeken való hírelés

Az egyesület illetékességi területéhez tartozó minden településén jellemző az évente megrendezésre kerülő falunap vagy egyéb közösségi rendezvények. A nagyobb településeken országos szintű rendezvényeket szerveznek. Ezek a rendezvények kitűnően alkalmasak arra, hogy bemutassuk egyesületünk tevékenységét és a lakosságot tájékoztassuk a munkánkról és az aktuális támogatási lehetőségekről. Fontosnak tartjuk a helyi termelők támogatását (ez kitűnik az általunk meghatározott intézkedésekből is) és termékeik népszerűsítését. Lehetőségink szerint a rendezvényeken mindig bemutatásra kerülnek az itt előállított helyi termékek.

- szóróanyagok

Saját készítésű nyomtatott szóróanyag készítése, melyet nemcsak a kitelepülések alkalmával tudunk eljuttatni az érdeklődők részére, hanem az önkormányzatok székhelyén elhelyezve biztosítjuk a nagyobb elérhetőséget. A szóróanyagok tartalmaznak minden hasznos információt.

- helyi médiák (újság, rádió, televízió, egyéb weboldalak és közösségi médiák)

A szervezet indulásakor a honlap üzemeltetése és fórumok tartása mellett szintén kötelező feladatként jelent meg a médiában való megjelenés. Így együttműködési megállapodást kötöttünk a Miklós Rádióval, aki a törökszentmiklósi kistérséghez tartozó településein sugároz. Ezen médiaeszköz ebben az időszakban nem lesz aktuális, mivel a települések jelentős része nem ebbe a kistérségbe tartozik. Ezáltal jövőbeni célunk a Tisza-tó rádióval való együttműködés. Emellett a nyomtatott sajtóban való megjelenés is jelentős. Itt elsősorban a települési újságokban jelentettünk meg híreket és tájékoztatókat. Ezt a módszert jövőben is szeretnénk alkalmazni.

- személyes találkozók, ügyfélfogadás

Az egyesület irodája nyitvatartási időben folyamatosan fogadja az ügyfeleket személyesen, telefonon és interneten keresztül egyaránt. Az ügyfelek körében nem a legnépszerűbb a személyes megkeresés, azonban itt rendelkezésre áll minden szükséges technológia. Az érdeklődők igénylik a személyes találkozást, azonban jobban szeretik, ha mi magunk megyünk el hozzájuk, látva így a fejlesztendő „objektumot” is.

- projektgyűjtés

A stratégia tervezésének és összeállításának legfontosabb része, hiszen ezzel a módszerrel érvényesül a leginkább a LEADER elve, vagyis az alulról építkezés elve. Egyesületünk minden egyes HVS felülvizsgálata előtt alkalmazta ezen módszert. A projektgyűjtő adatlapok minél szélesebb körű terjesztése érdekében segítségül kértük az önkormányzatokat, hogy az illetékes szervezeteknek, magánembereknek juttassák el a településükön. A egyesület e-mailben küldte meg minél szélesebb körben. A projekt adatlapot az egyesület munkaszervezete állította össze, melyben az elképzeléseket röviden kellett megfogalmazniuk az ügyfeleknek, illetve egy forrásigényt is tartalmazott.

A beérkezett projektötleteket az egyesület munkatársai összesítették, azokból excel táblázatot készítettek, mely nagyban hozzájárult a stratégia intézkedéseinek meghatározásához.

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

A HACS pályázati és információs dokumentumait elsősorban a saját weboldalon érhetik el, vagy személyesen az irodában. A további felsorolt csatornákon általában ezekre a dokumentum elérési helyekre utalnak.

Az Egyesület egyéb dokumentumai (meghívók, beszámolók, egyéb anyagok) elektronikusan kerülnek megküldésre a tagoknak, valamint a weboldalon kerülnek közzétételre. Ezek a dokumentumok a HACS irodában szintén elérhetőek.

Visszacsatolást lehetősége adott személyesen, telefonon, vagy postai illetve elektronikus úton. Kezelés: iktatás, feljegyzés készítés, archiválás.

Az Egyesület felé való visszacsatolási lehetőségeket írásos és webes rendszereken keresztül kívánjuk biztosítani. A szakmai rendezvények mérését elégedettségi kérdőívek biztosításával szeretnénk megvalósítani.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása;

A kommunikációért a munkaszervezet a felelős, az elnök jóváhagyásával. Külön szakmai kommunikációs végzettségű szakember alkalmazására nincs szükség, hiszen a munkaszervezet-vezető rendelkezik felsőfokú Marketing és kommunikációs menedzseri végzettséggel, így a megvalósítás felelőssége az övé. Fontosabb tevékenységek: fórumok, rendezvények szervezése, honlap üzemeltetés, média megjelenés, tanácsadás. A feladatok, felelősségek a munkaszervezeten belül felosztásra kerül, amely feladatokat a munkaszervezet-vezető nevesít.

Igény esetén a megvalósításba külső kommunikációs szervezetet, személyt von be, gondolva itt pl: moderálás, kiadványok szerkesztése, nyomtatása, weboldal fejlesztése stb. Ezen feladatok ellátása vállalkozói vagy megbízási szerződésben történik.

A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve;

2016. I. félév: folyamatos tájékoztatás a HFS készítéséről a HACS honlapján

2016. II. félévétől folyamatosan: folyamatos tájékoztatás a HFS-ről és a pályázati felhívásokról a HACS honlapján illetve tájékoztató fórumokon, valamint a 2. pontban felsorolt kommunikációs csatornákon keresztül.

64

A felsorolt kommunikációs csatornákat az alábbi módokon tervezzük megvalósítani:

- Saját weblap: üzemeltetése, frissítése folyamatos
- Közösségi média, facebook: tevékenységek, hírek, információk folyamatos megjelentetése
- Elektronikus hírlevél: havi rendszerességgel kerül megküldésre elsősorban az egyesület tagjai számára

- Települési fórumok, rendezvények: minden település rendezvényén való megjelenés, tájékoztatók tartása. Évente legalább 2 db lakossági, vállalkozói fórum szervezése. Együttműködés a NAK-kal az aktuális lehetőségek bemutatásáról. 2016-ban 3 db közös rendezvényt tartottunk.
- Szóróanyagok: Évente minimum 2 db szórólap elkészítése
- Helyi médiában való megjelenés: A helyi rádió, újság időszakos igénybevétele, a közlendő információk fontosságára való tekintettel vesszük igénybe. Együttműködünk az Echo Tv-vel is.
- Személyes találkozók: Az ügyfelekkel való kapcsolattartás folyamatos. Igény szerint ügyfelekhez való kiutazás.

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve.

A kommunikáció során az egyesület a legtöbb esetben az ingyenes megoldásokat (saját weblap, facebook stb) részesíti előnyben. Azonban nem mindegyik választott kommunikációs csatorna áll rendelkezésre ingyenesen.

Az Egyesület a kommunikációs tevékenységet a rendelkezésre álló működési forrásból kívánja fedezni. Ezek egy része a tervezésre biztosított másik része pedig a LEADER program végrehajtásához biztosított forrásokból kívánjuk fedezni. A szükséges kommunikációs és információ-szolgáltatói tevékenységet a munkaszervezet munkatársai látják el, akik igény szerint speciális IKT és kommunikációs feladatokra alkalmas kompetens szervezeteket és személyeket is bevonnak a megvalósításba. A működési forrás mellett törekszünk egyéb források bevonására is úgy, mint a LEADER térségek közötti együttműködés keretében kiadvány készítése.

A tervezési időszakban több kommunikációs költséggel tervezünk, hiszen ebben

az időszakban van szükséges a nagyobb és jobb elérhetőségre.

A végleges pénzügyi terv a végleges HFS-ben kerül kidolgozásra.

8.5. Monitoring és értékelési terv

Ebben a fejezetben a HFS elvárt eredményeinek mérésére és a visszacsatolásra vonatkozó mechanizmusokat, a HACS szinten tervezett tevékenységeket fejtsék ki az alábbi kérdések mentén:

- 1. Az indikátorok definiálása a célok meghatározásánál és az intézkedés leírásoknál megtörtént. Ebben a fejezetben az adatok forrását, a begyűjtés módját és gyakoriságát adják meg mutatóként.*
- 2. Hogyan és milyen gyakorisággal tervezik a monitoring adatok feldolgozását és a feldolgozásból származó információ visszacsatolását a HFS megvalósításába?*
- 3. Milyen gyakorisággal és milyen módszerrel tervezi a HACS értékelni a saját teljesítményét (pl. forrás-felhasználás, animációs tevékenység eredményei, saját szervezeti és szakmai fejlődés, fenntarthatóság, egyéb célok teljesülése stb.)?*
- 4. Hogyan történik a felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése?*

Figyelem: A 8.5 fejezetet a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

9. Indikatív pénzügyi terv

Ebben a fejezetben a HFS fejlesztési és a HACCS működés és animáció forrásfelhasználásának ütemezését mutassák be az alábbi táblázatok kitöltésével. A táblázatban a tervezett kötelezettségvállalást jelenítsék meg. A HACCS működési és animációs költségei nem haladhatják meg az IH által az egyes HFS-ek megvalósítására megítélt forrás 15%-át. A sorok száma bővíthető. A táblázatban a teljes közpénzt (EU és nemzeti társfinanszírozás összege) szerepeltessék. A táblázatokat Excel formátumban is töltsék ki a mellékelt sablonban és külön fájlként nyújtsák be.

Figyelem: HACCS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezését a végleges HFS benyújtásához szükséges kidolgozni.

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1								
2								
3								
4								
5								
	Összesen							

A HACCS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
		2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
	Működési költségek						
	Animációs költségek						
	Egyéb tervezett bevételek ⁹						
	Összesen						

⁹ Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.

Kiegészítő információk

Melléletek

1. számú melléklet: Kulturális értékek listája

Abádszalók	Babamúzeum és Faluház: a kárpát-medence 215 féle viseletét mutatja be Református templom: műemlék védelem alatt áll Csipkeház Abádi Major Minifalva: egyedi, szabadtéri, néprajzi kiállítás. A Tisza-menti települések hagyományos népi, építészeti stílusának bemutatása. A falusi házak és porták kicsinyített másai.
Berekfürdő	Berekfürdői Termál- és Strandfürdő, a mozgásszervi betegek Mekkája.
Fegyvernek	Pusztatorony
Karcag	Györffy István Nagykun Múzeum (kerámia) Karcagi Szélmalom
Kenderes	Horthy kastély Horthy kriptá
Kuncsorba	Római katolikus Református templom
Kunhegyes	Református templom (4000 fő befogadására alkalmas)

	duplatoryos épület) Komlósi-féle Szélmalom Termálfürdő
Kunmadaras	Református templom Kossuth Tájház
Nagyiván	Római katolikus templom Görbe-csárda: műemlék jellegű építmény, a Hortobágyi Nemzeti Park fogadóháza.
Örményes	Glaser-kastély Kepich-kastély Bíró-kastély
Tiszabó	Római katolikus templom
Tiszabura	13. századi műemléktemplom 19. századi Szapáry temetőkápolna
Tiszaderzs	13. században épült téglatemplom romjai Falusi kúriák: Borbély kúria, Losonczy kúria, Szilassy kúria Református parókia
Tiszafüred	Templomok Kócsújfalui Szent István király kápolna Kemény-kastély és Kastélypark

Tiszaigar	Kiss Pál Múzeum és Lipcsey-kúria
	Meggyes Csárdamúzeum
	Tiszafüredi Strand- és Gyógyfürdő
	Robin artéri kalandpark
Tiszaörs	Református templom
	Katolikus templom
	Szalmabábúk
Tiszaörs	Tiszaörsi fürdő és gyógyvíz
	Római katolikus plébánia
	Kanizsay féle római katolikus kápolna
	Stációk
	Majorsági magtár
	Népi lakóházak
	Tiszaroff
Borbély kastély	
Polgármesteri Hivatal	
Katolikus iskola	
Rendőrség épülete	
Katolikus templom	
Református iskola	
Izraelita temető	
Borbély család síremlékei	

Tiszaszőlős	Szőlőszem Szórakoztató és Egészségfarm Falusi patika Látvány Pálinkafőzde és Vendégház Katamarán csónakkikötő Aranyosi-csónakkikötő
Tiszaszentimre	Egyházi Pecsétes Téglagyűjtemény
Tomajmonostora	Magyari-Kossa kastély Református templom Katolikus templom